

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2009. október 13-án, kedden, 10 órakor
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
ülésétől

Napirend:

- 1.1 Javaslat az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról
- 1.2 Javaslat az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosítására
Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
- 2.1 Javaslat a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet módosításáról szóló OKM rendelet tervezetére
- 2.2 Javaslat a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosítására
Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
3. Javaslat A pedagógiai szakszolgálatokról szóló OKM rendeletre
Előadó: Nagy Gyöngyi Mária

Elnököl: Miklósi László, az országos szakmai szervezetek oldaláról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:**

Dr. Dobos Krisztina
Kőrösiné dr. Merkl Hilda
Miklósi László
Pecsenye Éva
Ringhoffer Ervin (szakértő, Kollégiumi Szövetség)

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Muity Mária
Dr. Horváth Péter

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Simonné Toldi Ágnes
Péli Lajosné

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Dr. Jásper András
László Ferenc
Tóth Ákos
Kelemen Zsolt (szakértő)

A helyi önkormányzatok érdekképviseleti szervei részéről:

Heltai Miklós
Dr. Sáska Géza

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Csikós Árpád

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok képviselőiben:

Kiss Mária (EM)
Lóczy Péter (MEH)
Paulik Antal (MEH)
Szakácsné Nemere Györgyi (OKM)
Nagy Gyöngyi Mária (OKM)
Marosán Enikő (OKM)
Paszkoszné Kulcsár Andrea (OKM)
Simon István (OKM)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	5
Napirend előtti hozzászólások	5
Dr. Dobos Krisztina	5
Keszei Sándor	5
Az ülés napirendjének meghatározása	6
Javaslat az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról	8
Javaslat az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet módosítására	20
Javaslat a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet módosításáról szóló OKM rendelet tervezetére	27
Dr. Jásper András indítványa	34
Javaslat a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosítására	34

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 16 perc)

Miklósi László, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! A mai ülésünket megnyitom. Megállapítom, hogy a Közoktatás-politikai Tanács pillanatnyilag még nem határozatképes, tehát ülésünk a jelenlegi helyzetben egyfajta konzultatív szerepet tölthet be. Jelenleg döntéseket hozni nem tudunk, értelemszerűen javaslatokat tehetnek az egyes oldalak.

Kérem az oldalakat, jelentkezzenek be – és elnézést kérek, az ülés sorrendjében fogom szólítani. Szakmai oldal? *(Dr. Dobos Krisztina.)* A szakszervezeti oldal egyetlen képviselője sincs jelen egyelőre. Kérdezem, van-e esetleg szakértő az oldalról – mert akkor a szakértőket is jelezzük. A szakmai oldal kíván-e szakértőt megnevezni? *(Dr. Dobos Krisztina: Ringhoffer Ervint, a Kollégiumi Szövetség részéről.)* Szülői oldal? *(Keszei Sándor.)* A szokásos ülésrendben mondom, hogy a nem önkormányzati intézmények oldalán nem látok képviselőt. Az önkormányzati oldalon? *(Dr. Sáska Géza: Sáska Géza, de lehet, hogy ugyanaz az állapot fog előállni, mint a nem önkormányzati iskolafenntartóknál, mert az első napirendi pont után sajnos el kell mennem.)* Diákoldal? *(László Ferenc. – Szakértő: Kelemen Zsolt. – Megérkezik dr. Horváth Péter.)* Köszönöm szépen. Mindjárt korrigáljuk majd a jelen lévő oldalakat. Most szólítanám a szokásos ülésrend alapján a kisebbségi oldalt, de jelenleg nem látok ott képviselőt. A kormányzati oldalon? *(Brassói Sándor.)* Köszönöm szépen.

Szeretném kiegészíteni az előbb mondottakat: a szakszervezeti oldal képviselteti magát az ülésen, Horváth Péter személyében. *(Keszei Sándor: Mint szakértő! – Dr. Horváth Péter: Bejelentett vagyok.)* Bocsánat, Horváth Péter tagja a Közoktatás-politikai Tanácsnak, ezért pontosítottam a korábban hallottakat.

Kérdezem az oldalakat, napirend előtt van-e valamelyik oldalnak közlendője. A szakmai oldalé a szó.

DR. DOBOS KRISZTINA: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Három héttel ezelőtt a tanács mindegyik oldala alkalmatlannak tartotta a költségvetés közoktatásról szóló részét, és közösen megfogalmaztunk egy igényt, hogy a költségvetés társadalmi hatásait legyen szíves a kormány számunkra eljuttatni. Miután a törvényalkotásról szóló törvény szerint ezt a kormánynak kötelessége elkészíteni, úgy gondolom, méltánytalan magatartás, hogy három hét alatt nem kaptuk meg ezt az anyagot. Szeretnénk felkérni a kormány tisztelt képviselőjét, nyilatkozzék, hány hét szükséges, hogy a már elkészült társadalmi hatásokat számunkra eljuttassa. Köszönöm.

ELNÖK: Az oldal befejezte a napirend előtti hozzászólásokat?

DR. DOBOS KRISZTINA: Míg gondolkodik a kormányoldal, lenne még egy kérésünk. A kormány, úgy tűnik, bizonyos területeken módosítja álláspontját a költségvetéssel kapcsolatosan. Azt gondoljuk, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsnak erről tudomása kell legyen, hogy melyek azok a módosítók, amelyeket a kormány támogat, vagy milyen módosítást nyújt be maga is. Mielőtt ezeket megtenné, szeretnénk látni.

ELNÖK: Következő napirend előtti hozzászólásra a szülői oldal jelentkezett.

KESZEI SÁNDOR: Köszönöm szépen.

Az iskolarendszerű szakképzés átkerült az SZMM-hez. Kiskorú gyerekek – tehát tizenhét év alatti, most már ráadásul tizennégy évesek is – az SZMM-hez tartoznak, és semmiféle érdekvédelmük nincs: se szülői, se tanuló érdekvédelem. A felnőttképzési szimptóma megy az SZMM-ben, és nem tudják megfelelően kezelni a tizennégy évesek szakképzését. Nekünk Bajnai Gordon miniszterelnök úrhoz kellett fordulni, hogy egyáltalán föl tudjanak lépni az iskolák, illetve tudjanak róla, hány központi program készült el, be tudjanak jelentkezni a KIR-be 15-éig, és meg tudják csinálni a felvételi tájékoztatót. A közoktatási törvény módosításával nagyon komoly dolog történt: bekerült ez a lehetőség, a hároméves szakmunkásképzés. De, ha nem jelezzük a miniszterelnök úrnak, akkor nem indul el, mert senki nem törődött vele. Most már fönt van az interneten, jelentkezhetnek – sőt, meg is lett hosszabbítva a jelentkezési határidő a KIR-ben, ahol a tanulmányi területeket a szakiskoláknak jelezniük kell.

A kérésem, hogy jöjjön ide az SZMM iskolarendszerű szakképzésért felelős vezetője, és számoljon be a Közoktatás-politikai Tanács előtt, egyáltalán mi történik az iskolákban. Javasoljuk Hiller István miniszter úrnak, hogy hozza vissza a szakképzési államtitkárságot, legalább főosztályt, hogy egyáltalán bele tudjunk szólni a szülői érdekképviselet szintjén, vagy akár a diákolodal, mert ez tragikus a mi megállapításunk szerint. Most például az új szakképzési évfolyamon nem akarják megengedni a tanulószerveződést. Vagyis elvesznek a tanulóktól egy hatalmas összeget: 25 ezer forint juttatást kapnának, ha tanulószerveződésük van, ha nem, akkor iskolai gyakorlati képzésben semmit.

Itt valamit tenni kell, ez nem jól van így. Persze, mi mindent el fogunk követni.

Azt javasoljuk tehát a miniszter úrnak, kerüljön vissza az Oktatási és Kulturális Minisztériumba az iskolarendszerű szakképzés felügyelete. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e még valamelyik oldalnak napirend előtti megjegyzése? *(Nincs ilyen jelzés.)*

A következőkben a kormányzati oldalt kérdezem, hogy a napirend előtti megjegyzésekre kíván-e most reagálni. *(Brassói Sándor: Nem.)* Köszönjük szépen, nem kíván.

Mai ülésünk folytatásához értelemszerűen a napirendről kell majd szavoznunk, valamint – már csak a jelenlévők számára tekintettel is – fölmerült egy kérdés a korábbiakban, szükséges vagy célszerű-e valamiféle időkeretet meghatározni a munkánkhoz. Most az előbbit kérdezem, utána térünk rá a napirendi pontokra. A kérdésem tehát: igényli-e, javasolja-e bármelyik oldal, hogy tűzzük ki a mai napirend célszerű befejezésének időpontját, vagy az egyes napirendekre ehhez kötődve milyen időtartamot javasolunk. Van-e valamelyik oldalnak ilyen javaslata, igénye?

BRASSÓI SÁNDOR: A napirendek sorrendjére vonatkozóan lenne javaslatunk, több okból kifolyólag. Egyrészt a kollégiumi szakértő jelezte, hogy szívesebben vennék, ha a kollégiumi alapprogram módosításával kapcsolatos napirend előbbre kerülhetne, másrészt pedig a szakszolgáltatokról szóló rendeletnél is javaslattal élnénk, hogy hozzuk előre – egyéb okok miatt.

Jeleztük, hogy más, kapcsolódó programok miatt én is csak fél kettőig tudok itt lenni, tehát javaslom, hogy kezdjünk a kollégiumival, folytathatnánk a szakszolgáltatival, utána jöhetne az óvodai alapprogram, az érettségi és a kerettanterv, hogyha ez elfogadható.

(Megérkezik Csikós Árpád.)

ELNÖK: Tehát sorrendre vonatkozik a javaslat. Közben köszöntöm a kisebbségi oldal képviselőjét, vagyis ismét egy oldallal több képviselteti magát a tanácskozáson.

A javaslat – és ehhez hozzá lehet szólni – úgy hangzott, hogy először a kollégiumokkal foglalkozó napirend, utána a szakszolgálatok, óvoda és kerettanterv. Ez tehát a kormányzati oldal javaslata. Van-e valamelyik oldalnak ehhez megjegyzése? Szakmai oldal?

DR. DOBOS KRISZTINA: A szakszolgálat elég terjedelmes anyag, és azt gondolom, az érettségi és a kerettanterv is elég hosszú időt fog igénybe venni, és nem lesz megfelelő a részvételünk. Én javaslom, hogy a kollégiumot vegyük előre, a másikat, ha lehetőség van, ne vegyük előre, hanem menjünk az eredeti sorrendben.

ELNÖK: Köszönöm. Szülői oldal?

KESZEI SÁNDOR: Minden tisztelem a kollégium tisztelt képviselőjéé, de mint a Közoktatás-politikai Tanács szülői oldalának szóvivője, ragaszkodnék a napirendhez, ugyanis mi ebben a sorrendben készültünk, elsősorban az óvodára. Nekünk is van olyan tagunk, akinek a parlament Oktatási Bizottságában kellene lennie, és egyelőre, azt hiszem, a KT-tagok elfoglaltságához igazodjunk, ne a vendégekéhez. Ha lehet, én az eredeti napirendhez ragaszkodnék. Természetesen, ha a kollégák másként döntenek, nem fogok kivonulni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányzati oldalé a szó.

BRASSÓI SÁNDOR: Természetesen örömmel fogadjuk ezt a megoldást is: maradjon minden az eredetiben. Számunkra ez semmi problémát nem okoz, elállok a javaslatomtól.

ELNÖK: Ha a kormányzati oldal eláll a javaslatról, nincs miről beszélni. Az eredeti, beterjesztett javaslat marad a napirendi javaslat.

Először szavazzunk a kiküldött napirendről, majd ezt követően az általam korábban említett fölvetésről, hogy kívánunk-e időkorláttal élni az egyes napirendeknél. Kérem tehát az oldalakat, jelezzék, elfogadják-e az eredetileg kiküldött napirendet. (7) Hét oldal támogatja, tehát egyhangú – a nem önkormányzati oldal nincs jelen. Köszönöm szépen.

A következő kérdés, van-e javaslat arra vonatkozóan, hogy legyen időkorlátja akár az ülésnek magának, akár az egyes napirendeknek. Látok bólogatásokat, de ha van konkrét javaslat, kérem, hogy ezt tegye meg, aki úgy gondolja.

DR. HORVÁTH PÉTER: Vegyük figyelembe a főosztályvezető-helyettes úr javaslatát.

ELNÖK: Én azt javaslom, próbáljuk meg kitűzni a magunk számára, hogy akkor a mai ülésünket fél kettőig próbáljuk befejezni. Ez záró időpontként elfogadható?

KESZEI SÁNDOR: Komoly problémát okoz nekünk, hogy nincs jelen sem a miniszter úr, sem az államtitkár úr, sem egyik szakállamtitkár sem. Az alapszabályunk szerint az ő jelenlétük elengedhetetlen. Hogy az előterjesztő minisztérium vagy szakállamtitkár képviselői itt vannak, az nyilván egy szakmai kérdés: ők szakmailag, mint az előterjesztő képviselői, vannak jelen.

ELNÖK: Bocsánatot kérek, én azt kérdeztem, elfogadható-e, hogy ma fél kettőig tartson az ülés. Tiszteletben tartom az elmondottakat, csak most más volt a kérdés.

KESZEI SÁNDOR: Félreértés van: erről van szó. Pillanatnyilag el sem kezdhető, mert nincsenek itt a megfelelő államtitkárok. Hogy valakinek el kell mennie? Hát elmegy. Én is el fogok menni, meg máskor is elmentek a kollégáim.

Az alapszabály nem korlátozza felszólalásokat – persze hozhatunk ilyen határozatot, elfogadom –, de nagy baj lenne, ha ilyen sok napirendi pont esetében – ami igazából nem is férhet bele egy ülésbe – lehetőséget a véleményünk kifejtésére, mert nem volna rá idő.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az elnöki kérdés éppen arra vonatkozott, kíván-e ilyen döntést hozni a Közoktatás-politikai Tanács. A titkárságé a szó.

AMBRUS ISTVÁN: Annyit szeretnék mondani, hogy Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes urat a szakállamtitkár úr felhatalmazta.-----

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kérdés tehát változatlan: kívánja-e a Közoktatás-politikai Tanács a mai ülést fél kettőkor befejezni. Szavazhatunk? Azok az oldalak, amelyek egyetértenek azzal, hogy fél kettőig tartson a mai ülés, jelezzék kézfeltartással. (6) Hat oldal támogatja. Ki ellenzi? (1) Köszönöm szépen.

Úgy gondolom, a mai napirendet elkezdhetjük. Ahhoz, hogy a most éppen eldöntött feszes napirendet tartani tudjuk, kérem az oldalakat, segítsük egymást a hatékony munkában.

Az első napirend kapcsán a kormányzati oldalt illeti a szó, szóbeli kiegészítésre.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács! Nagyon röviden összefoglalva az előterjesztést, mindenki számára ismert, hogy a 137/1996-os kormányrendelet az óvodai nevelési alapprogramról idestova tizenkét éve szinte változatlan tartalommal szabályozza az óvodák működését. Két évvel ezelőtt merült fel a Köznevelési Tanács tagjaiban, illetve a tárcában is, egymástól függetlenül, hogy az alapprogram fölött bizonyos értelemben kicsit eljárt az idő, tehát bizonyos tartalmi elemeit célszerű lenne korrigálni, pontosítani, jobban hozzáigazítani a társadalmi elvárásokhoz. És hogy ez megtörténhessék, a tárca részéről egy kutatást kezdeményeztünk annak érdekében, hogy az összes óvodát elérjük ezzel a kutatással, hogy kifejthessék álláspontjukat a most hatályban lévő alapprogramról, és tegyenek javaslatot, melyek azok a területek, amelyeket indokoltnak tartanak pontosítani, kiegészíteni, változtatni. Ez a jelentés idestova másfél éve mindenki számára hozzáférhető a minisztérium honlapján, az OKNT is megtárgyalta tavaly. Ezt követően az OKNT által létrehozott bizottság átgondolta, hogy a beérkezett óvodavezetői vélemények alapján – amelyek az óvodákat messzemenően reprezentálták –, milyen módosításokat kellene tenni. Az egyik megállapítás az volt, hogy alapvetően az óvodavezetők szerint az alapprogram jó konstrukció, továbbra sem kell jelentősen változtatni rajta, viszont néhány területen egyértelműen jelezték, hogy indokolt a szakmai fórumokkal való egyeztetés. Ez megtörtént, az Óvodapedagógusok Egyesületének bevonásával az alapprogramot felülvizsgáltuk, és az önök előtt lévő tervezet mutatja, melyek azok a pontok, amelyek az alapprogram néhány elemét hozzáigazítják a szülői, társadalmi, fenntartói, illetve pedagógiai, Nemzeti alaptantervből fakadó egyes változásokhoz. Bár az alaptanterv itt nem lényeges, nem tartalmi szempontból említendő, inkább csak mint nemzeti dokumentumként, hogy itt egyfajta szerkezeti egyeztetés volt szükséges.

Ez a dokumentum elkészült, önök előtt fekszik, gyakorlatilag túl vagyunk a társadalmi egyeztetés nagy részén, és úgy látszik, hogy a szakma véleményét, egyetértését is bírjuk, és az OKNT egyetértését.

Engedjék meg, hogy az általam fölvezetetteket egypár szóval kiegészítse munkatársam, Paszkoszné Kulcsár Andrea óvodai szakreferens, aki az alapprogram felülvizsgálatának koordinálója.

PASZKOSZNÉ KULCSÁR ANDREA: Köszönöm szépen a szót, de azt hiszem, Sándor teljes mértékben átfogta ezt a kérdést. Amivel talán kiegészíteném, hogy nagyobb hangsúlyt kaptak az óvodával szembeni elvárások, a társadalom, illetve a közoktatási rendszer új kihívásai: különösen a családok életében, illetve a családi nevelésben bekövetkezett változásokra, a hátrányos helyzetűre próbált ez a bizottság nagyobb hangsúlyt helyezni a fogalmazással. Igazából szemléletében változott valamennyit a program.

BRASSÓI SÁNDOR: Még egy dolgot hadd tegyek hozzá! Egyrészt a környezeti nevelés fontosságát erősítettük meg az alapprogramban, az egészségnevelést, az egészségtudatos magatartást, a migráns tanulókkal kapcsolatos inkluzív elemeket, pedagógiai elemeket, valamint az óvoda és a szülők együttműködését. Messzemenően ragaszkodtunk ahhoz, most is ragaszkodunk, hogy ez egy pedagógiai dokumentum, tehát nem lehet terjedelmes, és nem lehet célja, hogy iskola-előkészítő, -felkészítő tartalmakat közvetítsen az óvodák felé. Ennek megfelelően alakítottuk a szerkezetét. Nem lehet az alapprogramban foglalkoztatási, működési szabályokat megfogalmazni, mert ennek nem ez a műfaja. Ugyanígy a minőségpolitikára vonatkozóan sem, hiszen annak a törvény és a 3/2002-es ad színteret. Azoknak a javaslatoknak tehát, amelyek esetleg arra szolgálnának, vagy arról szólnának, hogy az óvodapedagógusok foglalkoztatását, végzettségét egyebeket kellene kidomborítani, nem ez a helye. Csak azért mondom, hogy ezzel a vitát orientáljam.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az előbb megszavazott időkeret miatt az a javaslatom, hogy a kérdéseket és a megjegyzéseket egy körben tegyék meg. Van-e ez ellen valamelyik oldalnak kifogása? *(Nincs ilyen jelzés.)* Tehát így fogunk eljárni. A szakmai oldalt illeti a szó.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen. Először is szeretném megjegyezni, hogy alapjaiban az óvodai nevelési alapprogrammal egyetértünk, és ezekkel a módosításokkal is. Tehát szakmai oldalról számos elvével egyetértünk, jónak tartjuk.

Három alapkérdés fogalmazódik meg. Ez új feladatokat ró az óvodára. Kérdés, hogy most, amikor rosszabb helyzetbe kerülnek az óvodák – akár önkormányzati, akár egyházi vagy más fenntartásúak – szabad-e ismét újabb feladatokat adni az óvodának, vagyis hogy újból átdolgozzák a saját programjukat.

A második: egyetértek főosztályvezető-helyettes úr véleményével, hogy a társadalmi elvárások növekedtek. A kérdés, hogy ha a társadalmi elvárások növekednek, hogyan tudjuk a megnövekedett igény feltételeit biztosítani. Ismét azt kell mondanom, hogy a nehéz helyzetben, ha romlanak a feltételek, el kellene tudni vállalni, hogy nem tudjuk ezeket a társadalmi igényeket teljesíteni, vagy csak részben.

A 9. oldalon az utolsó mondat: „Az óvodai nevelés gyermekközpontú, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.” Szeretném megkérdezni, mit értünk egyenlő hozzáférés alatt. Ebben a pillanatban nagyon sok gyerek nem jár, nem járhat óvodába, nem azért, mert nem szeretne, hanem azért, mert nem tud eljutni az óvodáig, vagy azon a településen nem

működik óvoda. Vagy az egyenlő hozzáférésben az is szerepel, hogy az egyik óvoda túlsúfolt, 150 százalékos kihasználtsággal működik, míg a másik kellemes, a pedagógiai követelményeknek megfelelő létszámmal működő.

A 12. oldalon: „Az óvodának rendelkeznie kell a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.” Ha azt mondjuk, hogy rendelkeznie kell a tárgyi feltételekkel - az elv helyes –, akkor hol találom meg azt a forrást, amivel ezeket a tárgyi feltételeket, a mozgásigénynek megfelelő lehetőségeket biztosítani lehet. Azt nem gondolhatjuk, hogy a jelenlegi költségvetésben erre van forrás. Szeretném jelezni, hogy a pályázati úton megjelenő fejlesztések nem lehetnek az egész óvodarendszerre vonatkozóak, csak azokra, akik a pályázatokat megnyerik.

Az utolsó: a 12. oldalon „A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus.” A Zöld könyvben és mindenhol szerepel, hogy a pedagógus dönti el a minőséget. Szeretném megtudni, hogyan javul az elkövetkezendő időszakban az óvodapedagógusok erkölcsi és anyagi megbecsültsége – mert ebben a pillanatban azt látjuk, hogy létminimum környékén keresnek, miközben egyre több és újabb feladatokat bízunk rájuk.

Ha ezekre igazi választ kapunk, akkor támogatni tudjuk szakmailag. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szakszervezeti oldal!

DR. HORVÁTH PÉTER: A szakszervezeti oldal alapján hasonló kétségekkel, mégis támogatja ezt az előterjesztést. Az óvodai tagozat megtárgyalta, és úgy vélik, hogy a benne lévő dolgok az óvónők igényei szerint alakulnak. Elvárják azonban ők is, hogy az ebben megjelölt, az ő munkájuk értékelésére vonatkozó részeknek anyagi fedezete is legyen a jövőben.

ELNÖK: Köszönöm. Szülői oldal!

KESZEI SÁNDOR: Az alapprogram tizenhárom éve nem volt módosítva, és mintha a törvény azt írná elő, hogy ötévenként a miniszternek felül kell vizsgálnia.

BRASSÓI SÁNDOR: Felülvizsgáltuk.

KESZEI SÁNDOR: Tehát megtörtént? Akkor miért mondjuk, hogy tizenhárom éve nem volt módosítva? (Zaj.)

BRASSÓI SÁNDOR: A felülvizsgálat és a módosítás nem ugyanaz.

KESZEI SÁNDOR: Tehát felülvizsgálat volt – köszönöm a kiigazítást.

A másik kérdésem mindjárt a címdoldalra, illetve a belső oldalra vonatkozik. Ez az előterjesztés, a munkaanyag a kormány és a minisztérium álláspontját nem tükrözi. A többi előterjesztésben az van, hogy a kormány álláspontját nem tükrözi, mert még nem tárgyalta. Ennél az egy előterjesztésnél azt látjuk, hogy a minisztérium álláspontját sem tükrözi. Akkor kinek az álláspontját tükrözi? Az OKNT álláspontját? Vagy a szülőkét? Nem valószínű, hogy a szülőkét, pedig itt nagy baj van: mindenféle szakmai bizottságokat hívnak össze, és sehol nincs benne egyetlenegy szülő sem abból a több százezerből, aki igénybe veszi, és éppenséggel nem tartja jónak ezt az alapprogramot. Nálunk nagyon sok dolog csapódik le, úgyhogy furcsának tartom, de remélem, erre is kaphatok választ.

A másik ilyen fontos kérdésünk, tulajdonképpen szintén adminisztratív kérdés: semmiféle adatot nem kaptunk az óvodák jelenlegi működéséről, számáról, az óvodás gyermekek számáról, arról, hogy mennyi az önkormányzati óvodák száma, hely hiányában mennyi az elutasított gyermekek száma – az előbb már fölmerült, szeretnénk ezt megerősíteni –, a csoportok száma mennyi, és hány óvodapedagógus van, hányan van felsőfokú végzettsége. Elvártam volna, hogy ha már a Közoktatás-politikai Tanács elé terjesztenek egy ilyen, hihetetlenül fontos anyagot – számunkra ez sokkal fontosabb, mint a kerettanterv –, akkor kapunk valamiféle adatot, és a költségvetési szféra kiadásait az óvodára, összegeket, és hogy mire használják fel az óvodai normatívákat. Erről vártam volna még egy segítséget.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy az óvoda nem kötelező, csak ötéves kortól. Nem kell olyan szabályokat hozni, hogy szükségszerű, nevelés meg egyéb. Lehet ilyet mondani, de nem ilyen erős szinten, amit itt olvasunk, hiszen az óvodának szolgáltató funkciója van. Kinek szolgáltató? A munkavállaló szülőknek. Ez is fontos, hogy a munkavállaló szülőknek, és akkor nem engedheti meg magának az óvoda, hogy bezár, amikor a dolgozó szülő még a munkahelyén van. Nyitva kellene tartania, akár szombaton és vasárnap is, nem beszélve a nyári időszakról, amikor az óvodák azt mondják, hogy nekik nyári szünet van. Hát nincs nyári szünet! A csúcs két és fél hónap volt, amiről információt kaptunk a szülőktől, ennyi időre zárt be az óvoda. Nem zárhat be egy percre sem! A szülő nem mondhatja a munkahelyén, hogy jó napot kívánok, nem jövök be dolgozni – mert akkor neki annyi!

A másik a nevelés nélküli munkanap. Nem értjük, miért van az óvodában ötször nevelés nélküli munkanap. Ötször bezár az óvoda, közli a szülővel, hogy ezen és ezen a napon ne hozzák a gyereket, mert nevelés nélküli munkanap lesz. Megnéztem, mit csinálnak a nevelés nélküli munkanapon: beszélgettek. Biztos fontos. Az iskolában elfogadom, mert ott egy olyan értekezlet van, ami 20-40-50-100 pedagógust érint, és nyilván van megbeszélő. De egy öt-hat óvodapedagógust foglalkoztató intézményben nem tehetik ki a munkavállaló szülőket annak, hogy egy évben ötször azt mondom, egy hét múlva – mert hét nap van rá, persze nem csinálják hét nap alatt – ne hozza a gyereket az óvodába. Nálam itt kezdődik az óvoda.

Azon kívül, ha az óvodai alapprogramról beszélünk, van egy másik fontos dolog, hogy hogy működik ez az óvoda, ez a nevelési program a hét-nyolc éves gyerekeknél. A hét-nyolc éves gyerekek maradnak az óvodában, és úgy kerülnek át az iskolába. Nem hogy nem iskolaelőkészítést kell csinálni – jól hallottam, hogy nem arról szól a dolog –, de itt olvasok tantervet! Tanterv van az óvodában – nem tudom, ez mit jelent. *(Ambrus István: Hányadik oldal, Sanyi?)* Mit tudom én! *(Ambrus István: Akkor jó, ennyi lesz a válasz.)* Most nem kérdezz-felelek van! Mondtam húszat, arra kell válaszolni, nem arra az egyre, amit majd megmondom, hogy hol van.

Mi ez a sok melléklet? Mi az, hogy melléklet? Tényleg egy szülő számára ez már teljesen értelmezhetetlen. Itt van az országos nevelési program: itt fejezetek vannak. Mi az, hogy 5., 6., 16. számú melléklet? *(Brassói Sándor: Válaszolok rá.)* Akkor köszönöm szépen.

Mellékletek, nevelési program... Azt értjük, nagyon fontos dolog, hogy az óvodák a nevelési programjukat újraírják, mert bizony, hogy maga után kívánnivalókat.

Az iskolarendszer. Azért csináltuk, hogy legyen az alsó tagozatban, hogy ha az első évfolyamon a gyerek nem tud teljesíteni, akkor ott maradjon még egy évig, és nem fogják osztályozni, meg a bukás is azért lett megszüntetve. Most még a nem szakrendszerű oktatás is ki lett terjesztve a hatodik évfolyam végéig, tehát a gyerekeknek van ideje megtanulni az iskolához való alkalmazkodást, meg az írás-olvasást. Miért kell az óvodában benn tartani nyolcéves koráig? Ezt meg kell szüntetni! Nincs ilyen! A születésnapján, hatéves korában, ezt írja a törvény, menjen iskolába! Azt meg lehet mondani, hogy ha nem töltötte be a hatot, akkor még egy évet lógjon az óvodában – vagy nem is tudom, neveljék az óvodában...

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. Akkor ezt így kell csinálni! Csak kiegészítő szerep. Vagyis úgy kell a gyereket nevelni, ahogy a szülő kéri. A szülők felelősek a gyermek neveléséért – alkotmányos jog –, akkor az óvoda ne találjon ki olyat, hogy úszni viszi, vívni viszi a gyerekeket, meg mindenféle dolgokat kitalálnak, és fizettetnek, annak ellenére, hogy idő előtt bezárják az óvodákat.

A többenél nem fogok, elnök úr ennyit beszélni, de egyelőre itt is elég - köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben az oldalak számára elfogadható, a továbbiakban is az ülés szerinti sorrendben szólítom az oldalakat, miként az elején is. Az önkormányzati oldal következik.

DR. SÁSKA GÉZA: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Legelőször általában beszélnék erről a műfajról, utána a részletekről, ha lehet.

Ez az alapprogram önmagában műfajilag komoly tehertétellel küszködik. Nevezetesen egyfelől egy pedagógiai gondolkodás, az óvodai szakma együttműködését, az óvodai szakma világlátását tükrözi, más oldalról kormányrendelet. Ez a kettősség ebben az anyagban feloldhatatlan feszültséget okoz - elmondtuk, amikor ezt létrehozták, most is így van: egyrészt jogias, ami kötelezettséget ró, másrészt morális jellegű, vagy, ha úgy tetszik, a szakma korporációs értékeit jeleníti meg, amelyek jók, támogatandók, elfogadhatók – a kettő azonban kioltja egymást.

Mondanék néhány ilyen problémát, ami jogi illetve pedagógiai szempontból nehezen összeegyeztethető. Az első: kikerüli ez az anyag, hogy mi a közcél. Mármint az a társadalmi cél, amit a kormány – mint minden kormány – megfogalmaz, amiért közpénzeket fordítunk erre, amiért ezt a közszolgáltatást működteti. Erre a szakmai válasz a személyiség kibontakoztatása. Mindenkinek van személyisége, és a személyiség kibontakozása iránytalan, a kormánynak meg mindig van politikai iránya. Ez láthatóan ütközés ebben a dologban. Hogy ez feloldhatatlan ebben a műfajban, az világos, és nem is kívánjuk, nem is gondoljuk reálisan, csak mindenképpen jelezni kell.

Néhány stiláris meg tárgyi dolog, ha szabad.

A 9. oldalon az a szép mondat, hogy „Az óvodai nevelés országos programja a hazai óvodai neveléstörténet értékei... stb., stb.” – és itt álljunk meg! Nem a neveléstörténet értékeire, hanem a hagyományaira – hogyha már nagyon távan fogalmazunk. A történet a történetíróknak fontos, akik az óvodai nevelés történetét írják. De ha valaki egy kicsit járatos ebben, és nem szakmabeli, mondhatná, hogy az első magyar óvodai törvény Apponyi erőszakos magyarosítási politikájának következtében jött létre, és ez voltaképpen rokon a mai szlovák nyelvtörvénnyel, ahogy létrejött. Hogy hogy viszonyul egy ilyen száz évvel ezelőtti történethez, én kihagynám, mert ez egy szeminárium témája. Az óvónőképzés része, nem egy kormányzati dokumentumnak. Ha preambulumról van szó, bőségesen elég a hagyományokról beszélni, és a kontinuitás egy radikális reformtól való elfordulásként értelmezhető, ez politikailag teljesen helyénvaló.

Ugyanez vonatkozik a (2) bekezdés a), b) és c) pontjára. Tessék végiggondolni! Az óvodai nevelése a gyermeki személyiség teljes kibontakozása... - ez egy nagyon szép óvónői vagy óvó tevékenység célja. De ha eszmetörténetileg megnézzük, hogy a közéletben hol jelenik meg a mindenoldalúan fejlett személyiség, meg hasonló problémák, akkor látjuk, hogy ennek van egy ilyen ideológiai, kormányzati konnotációja, amivel komoly problémák tudnak lenni. Hangsúlyozom, pedagógiai szempontból abszolút helyes ez a mondat, csakhogy egy kormányrendeletbe egy ilyet beletenni, itt feszültséget okoz.

A b) és a c) pont tartalmával semmi probléma nincs. A c) pontban például az, amit Keszei úr is említett: a gyermek nevelése elsősorban a család joga, kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. Én nem látom ebben a programban azt a szervezeti részt, hogy hogyan tud megjelenni ez az alá- vagy mellérendeltségi viszony, mármint hogy operatívan. Nagyon fontos állítás, hiszen elhelyezi a viszonyt, és ez helyes, én támogatom. És jónak is tartom. Csakhogy ami ennek az államigazgatási, jogszabályi következménye, az meg hiányzik – pontosan ebből a kettősségből adódóan.

Ezek filozófiai problémák, amik a 2. számú mellékletben vannak. Még Fodor Gábor úrnak is javasoltuk, hogy talán neki mégse kellene miniszteri szóval kijelentenie, hogy a gyermek egyedi és mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Ez nem egy jogi, hanem egy filozófiai jellegű megállapítás, vagy pedagógiai axióma, de mégsem egy miniszteri elem.

Ugyanez vonatkozik a (3) bekezdésre. Azt mondja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, ugyanakkor az előző bekezdésben a szociális dimenziója nem jelenik meg. Tetszik érteni? Van egy pszichológiai jellegű rész, de az, hogy szociális, nem jelenik meg a gyermekközpontúságban, és utána pedig van az a mondat, amit Dobos Krisztina említett, hogy „biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést”. Hiszen azt mondja, hogy minden gyermek különböző! Ha minden gyerek különböző... *(Közbeszólás: Attól még lehet egyenlő hozzáférés.)* Hogy minden gyermek számára ugyanazt a szolgáltatást vagy egyenlő hozzáférést jelent a szolgáltatáshoz, az egy társadalmi jellegű, a másik pedig egy pszichológiai-pedagógiai jellegű kategória.

Rengeteg ilyen problémát lehetne mondani, de nem is terhelem vele a Közoktatás-politikai Tanácsot. Egyetlen dolog van, ami operatív, aminek a változtatását kérjük, ez a 13. számú mellékletben úgy szól, hogy az óvodának rendelkeznie kell a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Ez elvéként jó. De miután ennek van egy normatív része, az intézményfenntartók számára kötelező eleme, annak a módosítását vagy értelmezését javaslom, hogy az óvodának rendelkeznie kell a fenntartó által elfogadott nevelési program megvalósításához... *(Közbeszólások.)* Bocsánatot kérek, hogyha benne van, de miután szövegszerűen olvastam... Elnézést ezért!

PASZKOSZNÉ KULCSÁR ANDREA: Sokan kifogásolták is, tekintettel arra, hogy a közoktatási törvény szabályozza, miért van benne ebben. Pontosan megerősítésként.

DR. SÁSKA GÉZA: Hozzá kell tennem, hogy ebből az anyagból dolgoztam, és nem vettem össze a teljes szöveggel – ez nyilván az én hibám, de nincs meg az irattáramban.

Összességében azt tudjuk mondani, hogy ennek a többé-kevésbé elfogadható és pedagógiai, óvodapedagógiai szempontból kimondottan támogatandó eszmerendszer és a jogi, államigazgatási logika egymáshoz illesztésének problémája félé, hogy kioltja ennek a súlyát, és félé, hogy ez a két nyelven folytatott beszélgetés, két érvelési mód kioltja ennek a szakmai hatékonyságát, illetve feszültségeket hoz létre.

Köszönöm szépen.

HELTAI MIKLÓS: Egy rövid kiegészítést hadd tegyek!

A Magyar Önkormányzatok Szövetsége engem azért tart, hogy pedagógiai szempontból nézzem a dolgokat, úgyhogy nagyon szerencsésen egészítjük ki egymást Géza barátommal, akinek sok tekintetben egyetértek a kritikájával. Én azt olvasom föl, amit a dokumentum olvastán magam írtam le:

Gratulálunk a tervezet készítőinek: pedagógiailag átgondolt, alapos, kiváló munka, amely megfelelően orientálja az óvodai nevelésben közreműködőket, jól felhasználható a helyi pedagógiai programok átdolgozásában, de a napi nevelőmunkában is. Egyetlen megjegyzésem van csupán – de ez olyan, mint Csokonai versében Lilla hó keblén a szépségflastrom (*Derültség.*) –, hogy a 19. számú mellékletben, ahol a rajz, festés, kézimunkázás stb., ott is meg lehetne említeni, hogy milyen jó hatású a folklór, a népművészet hagyományainak felhasználása, amit egyébként az óvónő kolléganők csinálnak is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor az ülés sorrendje szerint a diákoldal következik.

LÁSZLÓ FERENC: Nem tudom, megbocsátják-e nekem, hogy nem bonyolodom hosszas fejtegetésekbe. Amit leírtam, azt szeretném felolvasni:

Az óvodai nevelési alapprogram módosítását időszerűnek tartjuk, és a módosítás irányát jónak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen ezt az igen frappáns és tömör oldal-állásfoglalást.

A kisebbségi oldal képviselőjéé a szó.

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm a szót. Én csak egyet tudok érteni az előttem szólókkal – bár néhány oldallal vitáznék, de azt hiszem, nem ennek van most itt az ideje. Mi az iránnyal is egyetértünk, a teljes anyagot jónak tartjuk. Picit nekünk is érdekes volt, hogy minek ez a rengeteg melléklet, de egyébként az egészet elfogadhatónak tartjuk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányzati oldalé a szó válaszadásra.

BRASSÓI SÁNDOR: Elsőként rögtön a többeknek is szemet szűrő melléklettel kezdeném. Természetesen a kihirdetést követően a mellékletek a jogalkotás szabályai szerint beépülnek a meglévő, mostani jogszabályba. A mostani jogszabály gyakorlatilag egy három paragrafusból álló kormányrendelet, aminek van egy darab melléklete, amely az óvodai nevelés alapprogramjának a pedagógiai-pszichológiai-nevelési ethosát írja le, tulajdonképpen szakaszokban, fejezetekben, amit az óvodák a helyi program készítéséhez alkalmaznak. Természetesen a közoktatási törvény egyéb, óvodára vonatkozó rendelkezéseivel egyetemben, amelyekhez vagy az óvoda, vagy a fenntartó számára fogalmaz meg feladatokat, kötelezettségeket. Az óvodai nevelés alapprogramja így értelmezendő.

Magyarul: nem fog megváltozni a szerkezet, továbbra is egy melléklete lesz – ezt Keszei úrnak külön is említtem –, ezek a módosítások jogilag így mehetnek. Szépen beépülnek, tehát ez technikai kérdés.

Az új feladatok mennyisége, száma – a szakmai oldal fölvetett egy ilyen kérdést. Ez a tervezet kimondottan figyelni próbált arra, hogy megvédje az óvodapedagógiát, az óvodai pedagógiai tevékenységeket attól a nyomástól, ami ellen a szülők részben jogosan emelnek kifogást, másrészt viszont maguk a szülők kényszerítik rá az óvodára ezeket a többletfeladatokat, mint lovaglás, nyelvoktatás és egyéb dolgok, amivel az óvoda kiszolgáltatott helyzetbe kerül. Az óvodai alapprogramot pontosan ezért csupaszítottuk le ezektől a többletfeladatoktól, hogy ez ne legyen elvárás az óvodától, sem az iskolára való úgymond rákondicionálás, sem pedig ezek a többletfeladatok. Ilyen szempontból többletfeladatot úgy jelent, hogy a környezeti neveléssel

többet lehet játékosan foglalkozni, több egészségneveléssel, de azt gondoljuk, ez nem jelent az óvoda számára ténylegesen többletfeladatot, inkább az óvoda életének szervezésében, a gondolkodásban, a pedagógiai tevékenység- és eszmerendszerben megjelenve az óvodapedagógus számára jelenti a tevékenység egyfajta átdimenzionálását, a szabad játék bázisára építkezve. Ez nem azt jelenti, hogy külön foglalkozásokat kell szervezni, hogy hogyan épül fel az egészség, hanem az amúgy is játékos foglalkozások, mesék világában, ami most is van az óvodában, ezt az elemet meg lehet járni egy kicsit jobban, az óvodásokkal közösen, játék és együttes tevékenység részeként.

A tárgyi feltételek. Jelzem, ahhoz most is van támogatás. Ha megnézzük az informatikai és egyéb tárgyi eszközök beszerzésére irányuló miniszteri rendeletet, amelyik végső soron az óvodákat is ellátja eszközfejlesztéssel, erre minden évben lehetőség van. Az 5. számú mellékletben van 5 milliárd forint. Hogy mire használják fel az óvodák, a fenntartók döntésével, az más kérdés, de lehetőség van rá, hogy a 11/1994-esben lévő különböző eszközök mindenféle beszerzését az óvodák a fenntartóval közösen elvégezzék.

Az óvodapedagógusok megbecsülése... Azt gondolom, ez nem a Kjt. és a bérbeállítás jogszabálya: ez egy pedagógiai dokumentum. Természetesen akkor szép a dolog, ha ezek összeérnek, ebben teljesen egyetértek a szakmai oldallal.

A szülői oldal számára: az adatok nagyon jól láthatók a tanulmányban, amit fölítettünk a honlapra. Az OM honlapján látható statisztikai adatok pontosan leírják, hogy hány óvoda, hány óvodapedagógus stb. Nem gondoltunk arra, hogy ezt külön ide kellene hoznunk, merthogy ez szabadon hozzáférhető bárki számára.

A mellékletekre és a továbbiakra, azt gondolom, válaszoltam.

A plusz egy vagy két év az óvodában – ezt a törvény pontosan szabályozza, meddig tartható a kisgyermek az óvodában. Ennek megvannak a szakmai feltételei. Ez nem ide tartozó dolog. A törvény pontosan szabályozza. *(Keszei Sándor: Régebben benne volt, hogy hétéves korig.)* Az eredetiben. Utána már nem volt benne, utána módosítottuk. Ez az alapprogram változott egyszer, pont a 2003-as törvénymódosítást követően, maguk az óvodában tartási szabályok változtak meg. De az nem pedagógiai, hanem tankötelezettség vagy inkább az óvodába lépéssel kapcsolatos szabályozással volt összhangban. Az egy 2003-as változás. Hogy hány évente vizsgáljuk felül? A miniszter minden alkalommal megvizsgálta az óvodai alapprogramot, ezt én tudom. A szakma korábban nem ítélte úgy, hogy változtatni kellene, most meg úgy látszott, hogy ideje. A felülvizsgálat most módosításban csúcsosodik ki – hogy ilyen nem szép kifejezést alkalmazzak.

Amit Sáska Géza fölvetett, azt gondolom, teljesen érthető. Mindenképpen érződik ez a kétféle érvelés. Talán kevésbé érződne, ha egy vaskosabb, olyan szabályozó egység lenne a rendelet előtt, ami az óvoda működését, feltételrendszerét is itt szabályozná, meg a foglalkoztatást, és ezzel összhangban írná le a pedagógikumot – csak hogy azt látjuk, hogy ennek nem ez a magyarországi rendje. A foglalkoztatást, pedagógus-foglalkoztatást a 138-as, a Kjt. szabályozza, az ágazathoz kapcsolódó egyéb törvények és kormányrendeletek. Érthető, hogy önmagában ilyen szempontból felfogható úgy, mint egy kvázi lecsupaszított pedagógiai dokumentum, ami egy magyar óvodai nevelési küldetésnyilatkozatként fut, és persze, felvet egyfajta kognitív disszonanciát. Ez azonban nem a műfajnak, nem a dokumentumnak a problematikája. Ezen nem tudunk segíteni, mert ez a magyar jogrendből következik. Az viszont, hogy ez egy pedagógiai dokumentumként kiadásra kerül, és ez az óvodákat olyan nagy többletfeladatokra nem kényszeríti – merthogy nem kell új programot írni, a meglévőt kell a módosítás alapján összevetni, hogy valóban ezekben a funkciókban erősebben kell lépniük a jövőben. Azt gondoljuk, hogy ez elviselhető. Nem olyan jelentős dolog.

Felhívom az önkormányzati oldal figyelmét, hogy ez értelemszerűen csak a módosított szakaszokat tartalmazza. Magának az óvodai alapprogramnak a szerkezete megmarad, tehát a negyedik fejezet szól az óvodai élet megszervezésének elveiről. A személyi, tárgyi feltételek, az óvoda kapcsolatai maradnak, csak kiegészülnek. Ezek megteremtik azt a kontextust, amiben a jelenlegi rendszer is működik. Például visszautalva a szülői szervezetekre: az óvoda és a szülő kapcsolatrendszerét is ez a fejezet írja le most is. A melléklet csak a módosított szakaszokat tartalmazza ehhez képest. Azt gondoljuk, hogy ez keretet jelent, és természetesen a népművészet beépítésével teljes mértékben egyet tudunk érteni, bele fogjuk tenni, köszönjük szépen a javaslatot.

PASZKOSZNÉ KULCSÁR ANDREA: Néhány szóban én is szeretném kiegészíteni Sándor válaszait.

A szakmai oldalnál felvetődött az új feladat. Tudom, átérzem, az a legfőbb kérdés, hogy a pedagógusokra hárul-e olyan kötelezettség, hogy nekik ezt a programot módosítaniuk kell, tehát át kell írniuk. Amikor azt a pár mondatot kiegészítésképpen hozzátettem, hangsúlyoztam, hogy ez egy szemléletmódbeli változást jelent számukra. Nyilvánvaló, ahol nagyon válogattak a gyerekek között, nem számoltak azzal, hogy eljön az idő, amikor ezt nem tehetik meg, és erre nem készültek fel, nem készítették fel a helyi nevelési programjukat sem, és a minőségirányítási program is mehet tovább, akkor nekik ez biztosan változást jelent. Ahogy én a helyi nevelési programokat ismerem, és ahogy ez a kutatás ezt igazolta is, ezzel a kérdéssel ilyen nyomatékosan programszinten nem kell írásban foglalkozni. Ez mindenképpen mentálisan egy nevelőtestület irányait, az együttgondolkodását próbálja segíteni, illetve a közoktatási törvény szabályozására erősít rá.

Amit olykor a társadalmi egyeztetés során kritikaként is megkapott az alapprogram módosítása: szóvá tették, miért kell itt olyat rögzíteni, amit a közoktatási törvény egyértelműen leír. Ez abból az anomáliából fakad, hogy van, aki ismeri a közoktatási törvény ezen passzusait, van, aki nem ismeri, és aki nem ismeri, nyilván nagyobb hangsúlyt szeretne erre fektetni. A szakma azért kérte, hogy tegyük bele, mert nagy általánosságban kellene a köz elméjében nagyobb hangsúlyt kapnia. Ez nem jelent majd nagy terhet a fenntartóknak sem – ott meg szakértői díjat kell kifizetni –, tehát ez nem jelent többletkiadást azon a szinten.

Hogyan tudjuk a feltételeket megteremtetni? Csak annyival egészíteném ki a Sándor által mondottakat, hogy egy év halasztást kaptak most a fenntartók a további eszközbeszerzésre. Többnyire ezek is megvannak. Itt nem azok a tárgyi felszerelések hiányosak – tizenhét évig dolgoztam önkormányzatnál –, hanem például a tornaterem. Ami beruházás. Abban egy évig egy kis levegőhöz jutnak a fenntartók, azzal együtt, hogy nagyon sok konstruktív megoldásról tudok és hallok, amivel nem szeretném most önöket terhelni.

A pedagógusok megbecsültsége, amiről Dobos Krisztina beszélt. Azt szerettük volna megerősíteni, ne kerüljön az óvodákba olyan tanfolyam, olyan valaki, akit szakembernek nevezünk, nem abban az értelemben óvodai szakember, amit a közoktatási törvény 16-17. §-a nagyon konkrétan szabályoz, és megmondja, ki alkalmazható az óvoda teljes nyitva tartási rendjében. Ezért kapott a 14. számú mellékletben hangsúlyt az a mondat, ami a közoktatási törvényben benne van, de ide is betették, hogy az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Ez itt ezzel nyomatékosan kap, és nyomatékosan kap a Sáska Géza úr által feltett kérdésben az is, hogy az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet. Itt még a módosító szövegben is benne van, azon a helyen, ahol fontosnak vélte a bizottság betenni.

A szülői oldalról számtalan olyan kérdés merült fel, ami nem az óvodai nevelés országos alapprogramjának szabályozási körébe tartozik, hanem magasabb rendű jogszabály rendezi, és azok már az intézményirányítás, működés, szervezés körébe tartozó kérdések. Ezen a szinten nem szabályozható – mint a nyitva tartási rend, az együttműködés. Az együttműködést a szervezeti és működési szabályzatban kell rögzíteni, mégpedig nyilván nem figyelmen kívül hagyva az óvodai országos alapprogramra megírt helyi nevelési program szabályozását. Ha a helyi nevelési program nem tartalmazza azokat az elveket, amiket az alapprogram tartalmaz, akkor ott a fenntartói döntéssel van gond, mert rosszul döntött, elfogadta a helyi nevelési programot úgy, ahogy, mondjuk egy szakértő által leírtak alapján. Mert sokszor abban is tévedés van, hogy amit szakértő leír, nem biztos, hogy arany szabály. Az egy irány, de én fenntartóként, ha ismerem a jogszabályt, megtehetem, hogy azt mondom, figyelmen kívül hagyom, mert itt van valami joghézag, és nem tudom megerősíteni ezzel az intézményem működését.

Az egyenlő bánásmód kérdése merült még fel azzal, hogy mindenki számára egyenlő esélyeket biztosítva jusson el az óvodai ellátáshoz a gyerek. Ez is azért kapott itt hangsúlyt, mert tudjuk, hogy az óvodai felvételi eljárás rendjében nincs minden rendben. Hiába írja le az elsődleges prioritásokat a közoktatási törvény, hiába van meg adott esetben önkormányzatok által helyben is szabályozott formában a felvétel rendje, tudjuk, hogy nincs minden rendben – ebbe most nem is szeretnék belemenni. Ezért hangsúlyt kellett azonban kapnia az óvodai nevelés országos alapprogramjának szemléletében is.

Azt hiszem, sikerült kiegészítenem, amit szerettem volna Sándort követően. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, ezek után az első napirendet lezárhatjuk... *(Közbeszólások.)* Nem zárhatjuk le, megjegyzések vannak. A szülői oldalt illeti a szó.

KESZEI SÁNDOR: Rövid leszek, elnök úr, mert kielégítő választ kaptam mindkét oldalról, csak egy nagyon rövid, hogy ne kelljen még egyszer megkérdeznünk.

Van az a Gyvt.-ben, hogy a gyermek napközbeni ellátása. Ide nem illik bele? Az azt jelenti, hogy akkor is el kell látni a gyermeket az óvodának – ugye, a gyermekvédelmi törvény szerint –, amikor egyébként bezárna. Az igazából már nem nevelési kérdés: gyermekmegőrzésnek is számíthat. Erre majd kapok valamilyen választ – el fogom fogadni.

A másik kérdésem: az egyértelmű, mi azt mondjuk, hogy ebben a programban a szülői igények effektíve nem jelennek meg. Tudnánk legalább tizenötöt mondani, de nem tartjuk föl a jogalkotási folyamatot. Ezt kijelentjük.

A másik: nem kaptam választ a címloldalra vonatkozóan.

Egyet tessék elfogadni: azt tetszett mondani, hogy azok a szakemberek nem olvasták el a közoktatási törvényt, ezért betettük az alapprogramba. Nagyon helyes, hogy betettük, de nekik munkaköri kötelességük... *(Paszkoszné Kulcsár Andrea: Nem ezt mondtam.)* Akkor rosszul értettem, mert nekik munkaköri kötelességük, hogy a közoktatási törvényt kívülről fűjják.

A másik tényleg szakmai: a sajátos nevelési igényű gyermekek irányelvét is módosítani kell ez alapján, és fogjuk-e módosítani? Arról nem esett szó. Majd erre kérek még választ, ha megengedi, elnök úr. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az önkormányzati oldal is szeretne még hozzászólni.

DR. SÁSKA GÉZA: Köszönöm szépen, elnézést, nem vettem észre ezt a másik helyet. Nyomatékkal mondom, értem ezt a mostani élethelyzetet, hogy ez a két kultúra keveredik, és ezen nehéz változtatni, csak szeretném emlékeztetni magunkat, hogy volt egy kísérlet a

rendszerváltozás környékén, amikor Mádl oktatási miniszter úr azt javasolta, hogy legyen a Nemzeti alaptanterv alapelveiről – minthogy ez egy kormányhoz kötődő rendelet, ami pedagógiai értelemben normatív dokumentum – egy száraz, végrehajtható, normatív módon kezelhető rész. Ez a szétválasztás különféle politikai okok miatt – amiben, azt hiszem, magam is vétkes vagyok – meghiúsult. De talán ennyi idő után végig lehetne gondolni, hogy egy ilyen pedagógiai-politikai irányokat jelentő kormányzati dokumentumként jelenne meg, amit a következő kormány vagy módosít, vagy nem – hiszen, ahogy kiderült, tizenhét éven keresztül volt. Ennek van kormányokat átívelő mozzanata. Ha ettől függetlenül egy másik jogszabályban történne a normatív szabályozási része – az oktatási törvényben, vagy miniszteri rendeletben –, akkor ez a fajta kollízió elkerülhető. Tanuljunk a régi hibákból – ha szabad ezt nekem mondani, alapvetően önmagamra utalva.

Csak ennyit javasolnék, mert biztosan ez irányba is fejlődhet.

ELNÖK: A kormányzati oldal kíván reagálni?

BRASSÓI SÁNDOR: Keszei úrnak mindenképpen válaszolnék. Ha a mai napirendek előterjesztéseit megnézi, ennek a fejlődésén szerepel, hogy az előterjesztést a kormány nem tárgyalta meg, nem tekinthető a kormány álláspontjának.

KESZEI SÁNDOR: De a másikon ott van, hogy a miniszter sem.

BRASSÓI SÁNDOR: De ha lapozunk egyet, akár az óvodait nézzük, akkor ott van, hogy a munkaanyag a kormány és a minisztérium álláspontját nem tükrözi. Mi ezzel a probléma?

KESZEI SÁNDOR: Most tükrözi vagy nem tükrözi?

BRASSÓI SÁNDOR: Amikor a tárca honlapjára – meg a többi tárcaéra – felkerülnek államigazgatási egyeztetésre kerülő anyagok, dokumentumok, akkor ezeket előszeretettel kiemeli valaki, és rögtön tényként közli. Aki ezt elolvassa, hogy világos legyen számára: ez nem egy elfogadott jogszabály, hanem egy tervezet, nagybetűvel szerepel átlósan rajta, hogy „Tervezet”, és hogy még nyomatékosítsa a tárca, illetve a kormányzat, felírja minden olvasó számára egyértelműen, hogy ez még nem elfogadott. Ennél többet nem tudok erről mondani. Ez egy figyelemfelhívás.

AMBRUS ISTVÁN: Jogszabály kötelez minket erre.

BRASSÓI SÁNDOR: Igen, természetesen: jogszabály kötelez rá.

KESZEI SÁNDOR: Az óvodánál viszont csak az van, hogy a kormány és a minisztérium – a többenél helyesen ott van, hogy a kormány nem. A második oldalt nézd meg!

BRASSÓI SÁNDOR: Az enyémen az van, hogy a kormány és a minisztérium.

KESZEI SÁNDOR: De a többenél csak a kormány szerepel itt.

ELNÖK: Bocsánat, mielőtt még átmennénk beszélgetésbe, próbáljuk betartani az általános szabályainkat: a kormányzati oldalnál van a szó.

Kíván-e még a kormányzati oldal valamilyen kérdésre kitérni?

KESZEI SÁNDOR: A többire azért kitérhet!

ELNÖK: A kormányzati oldalé a szó.

PASZKOSZNÉ KULCSÁR ANDREA: A gyermekek napközbeni ellátására irányuló kérdés, illetve hogy ötéves kortól kötelező az óvoda. Itt többféle szabályozást kell figyelembe venni. A fenntartó önkormányzatnak, helyi önkormányzatnak kötelező a feladatellátás az alapfokú közoktatás megszervezésében – ide tartozik az óvoda –, és a gyerekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatellátás. Az óvoda abban a sajátos helyzetben van, hogy mindkettőt el tudja látni. Ezt elláthatja a közoktatási törvény alapján a gyermek harmadik életévétől – most bizonyos esetekben a második életévet betöltött gyereknél is, csak ez egy bonyolultabb rendszer, amibe most ne menjünk bele. Ez a ritkább. Az a cél tehát, hogy az önkormányzat az óvodán belül lássa el ezt a két feladatot. Ha a gyerek napközbeni ellátásáról beszélünk, akkor neki nemcsak a közoktatási törvényben foglalt nevelési feladatokat, hanem a Gyvt. alapján a napközbeni ellátással összefüggő kérdéseket, feladatokat is meg kell oldania. Ergo, ha nyitva tartási rendet állapít meg, vagy például nevelés nélküli munkanapot, akkor neki erről gondoskodnia kell – és ezt általában meg is szervezik. Ennek ez az összefüggése és a magyarázata. *(Keszei Sándor közbeszól.)*

ELNÖK: A kormányzati oldalé a szó!

PASZKOSZNÉ KULCSÁR ANDREA: Nem kell betenni, mert ezt a közoktatási törvény, mint magasabb rendű jogszabály, teljesen egyértelműen szabályozza.

BRASSÓI SÁNDOR: És volt még egy kérdés, hogy az sni-irányelvből fakadó óvodai-iskolai program – természetesen ezt is készítjük elő, tehát ennek megfelelően módosul.

ELNÖK: Köszönjük szépen a kormányzati oldal mostani reagálását is. Levezető elnökként azt szeretném mondani, nem olyan régen – mintegy másfél órája – kezdtük a mai ülésünket. Ez alatt a másfél óra alatt egy napirendet tudtunk megtárgyalni. Ha jól számolom, ma öt napirendi pontunk van, és egy olyannak a tárgyalása tartott a napirend elfogadásával együtt majd' másfél órát, amelyről több oldal kijelentette, hogy jó vagy kiváló anyag. A magunk számára szeretném tudatosítani ezt.

A második dolog: számos oldal – erre persze módja és joga van – e napirend kapcsán, és nem a napirendről beszélt egyes, egyébként nyilván fontos kérdésekről. De vajon lesz-e időnk a továbbiakban arra, ami még a dolgunk: a következő négy napirendre. Éppen ezért azt kérem, az oldalak ennek szellemében gondolják végig azt a felelősséget, ami az időt illeti, és éljen minden oldal önkorlátozással, hogy végezni tudjunk ma.

Még egy bejelentenivalóm van: a Közoktatás-politikai Tanács közben határozatképes lett. Az oldalak száma változatlanul hét, de már tizenhatalan jelen vagyunk.

A következő napirendi pontunk...

KESZEI SÁNDOR: Nem szavazzuk meg, hogy támogatjuk-e? Ügyrendi kérdés.

ELNÖK: Bocsánat, ügyrend...

DR. SÁSKA GÉZA: Az önkormányzati oldal képviselőjét Heltai Miklós úr fogja átvenni, merthogy nekem távoznom kell – ahogy ezt bejelentettem.

ELNÖK: A szülői oldalnak is ügyrendi kérdése volt.

KESZEI SÁNDOR: Úgy vélem, a Közoktatás-politikai Tanács véleményét határozatba szokta foglalni – ez van az alapszabályban is. Javaslom, a Közoktatás-politikai Tanácsnak tegyék föl a kérdést, hogy támogatja, tartózkodik vagy ellenzi az alapprogramot jelenlegi formájában.

ELNÖK: Tehát a hallott javaslatot fogom szavazásra bocsátani. Azok az oldalak, amelyek az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló kormányrendeletet jelenlegi formájában támogatják, kérem, ezt kézfeltartással jelezzék. *(Szavazás.)* Ellenpróba: ki nem támogatja? *(Nincs ilyen jelzés.)* Tartózkodás? *(Nincs jelentkező.)* A testület egyhangúlag támogatja. Köszönöm. Ez az egyhangú támogatás másfél óra küzdelem után történt – köszönjük.

A második napirendi ponthoz szóbeli kiegészítésre kérem a kormányzati oldalt, ha élni kíván ezzel.

BRASSÓI SÁNDOR: A második napirendi pont az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997-es kormányrendelet módosítása.

Előljáróban mindenképpen szeretném elmondani, hogy ez a jogszabály-módosítás nem önmagától történik: ennek okai vannak. Az okok pedig magasabb rendű jogszabályokból, vagy meglévő, hatályban lévő, működő jogszabályból következnek, vagy olyan, meglévő szabályozások átültetései ebbe a rendelkezésbe, amelyek nem újkeletűek. Ennek megfelelően a kormányzat is úgymond intézkedési kényszerben van, ilyen értelemben a mérlegelési lehetőségek is meglehetősen korlátozottak.

Ez a módosítás nyilván nem érinti alapvetően a kétszintű érettségi vizsga rendszerét, ettől kezdve bizonyos értelemben eléggé predesztinált az a mozgástér, amit be tudunk tölteni ezzel a változtatással.

Ennek a jogszabálynak négy módosítási eleme van. Az első gyakorlatilag a közigazgatási hatósági eljárás szabályairól szóló törvényből következő, nem ad mérlegelési lehetőséget: ez egy átvezetés egy alacsonyabb szintű jogszabályba. A szakértők kirendelése, a határidők betartása, az eljárásrend, ezek olyan kérdések, amelyek törvényből fakadóan kötelezőek. Ugyanígy a személyazonosító okmány és személyazonosító adatok típusa ugyanebből következően kerül átvezetésre.

A másik dolog, ami egy következő elem, hogy a tanév rendje rendelet tartalmazza a 2006-2007-es tanévtől kezdődően a körzetközponti jegyzők feladatrendszerét. Ezt az intézményvezetők pontosan tudják, ebben nincs újdonság. A tanév rendje most is tartalmazza mellékletként. Az igazságügyi tárca kezdeményezte, hogy emeljük át a melléklet tartalmát a 100/1997-esbe, mert kár évente kiadni, hiszen ebben nincs határidő, nincs dátum, ez egy feladat, kerüljön tehát át oda, ahová való, a 100-asba. Gyakorlatilag ennek az átemelése történik a hatályba léptetés alapján jövő szeptembertől, mert addig a tanév rendje szabályozza. Ez a második elem.

Ami ugyancsak fontos dolog, már egy iskolavezetőket érintő szabályozási elem, nevezetesen, hogy az érettségi vizsgák ideje alatt, ha megnézzük, különösen az írásbeli vizsgák alatt, de a szóbelik alatt is, nagyon fontos az intézmények elérhetőségének biztosítása. Az intézmények számos esetben nem veszik fel a telefont – bombariadótól tartva –, felkészülnek,

hogy itt minden rendben folyjék, ugyanakkor, ha történik valami – a kerületben áramszünet van, mert kidőlt ez oszlop, miközben az informatika érettségi folyik, de megszakad valami a rendszerben –, a hivatalnak roppant fontos elérnie minden érettségizőt. *(Közbeszólásra:)* Csak mondtam egy példát. Most épp az informatika érettségi kapcsán ez nem jó...

A lényeg: gondoljunk bele, hogy folyik egy érettségi vizsga, több ezer vizsgahelyszínen, és valahol valami fennakadás történik, aminek hatása van a rendszerre. Az intézményeket azonnal el kell érni, instrukciót adni. Erre van az Adafor rendszer, az érettségi vizsga elektronikus rendszere. Ezért került bele javaslatként, hogy az érettségi vizsga alatt a vizsgát szervező középiskolának a folyamatot figyelemmel kell kísérnie, és a szóbeli vizsgák alatt is legalább egy bizonyos időszakban rá kell néznie. Ez eddig nem volt előírás, bár az iskolák nagy része e nélkül is megtette – viszont voltak, akik nem tették meg, és nem lehetett őket jobban ösztönözni. Ez egy ösztönző erő, ami beépült.

Ami még egy fontos elem, hogy ez évben áprilisban a kormány, egyeztetve a Magyar Rektori Konferenciával, elfogadott egy olyan kormányrendeletet – a felsőoktatási felvételi rendjéről szóló kormányrendelet –, amelyben 2012 májusától csökkentette azon vizsgatárgyak számát, amelyekből a felsőoktatási intézmények érettségi pontot számíthatnak. Ezeket az emelt szintű vizsgák terén korlátozta. Ebből az következik, hogy mivel a felsőoktatási felvételi során több mint hússzal csökken az a kör, amelyből az emelt szintű vizsgaeredményt elfogadja majd a felsőoktatás, a gyerekek logikusan gondolkodva mérlegelik, érdemes-e nekik emelt szintű érettségi vizsgát tenni, amikor jóval nehezebben tudnak úgy magasabb százalékpontot szerezni, mint egy középszintűből. Ez fölveti a kérdést, érdemes-e egyáltalán ezekből vizsgát szervezni, különösen, ha a jelenlegi rendszerben is ezekből éves szinten 5-10-20 diák jelentkezik összesen érettségi vizsgára. Ebből fakadóan az az álláspont született, hogy nem indokolt megszervezni. Ez a lépés, azon túl, hogy természetesen egyfajta korlátozása a lehetőségeknek, a jogoknak, másrészt racionális lépés, mert igen jelentős költségigénye van a választék fenntartásának. Ezért született az a döntés, hogy a két rendelkezést összehangoljuk. Erről szól a rendelet vége, ahol rendelkezünk róla, hogy 2011-ben a májusi időszaktól kezdődően azokból az érettségi vizsgatárgyakból tehető emelt szintű érettségi vizsga, amelyek a 235/2006-os kormányrendeletben, amit most áprilisban módosított a kormányzat, feltüntetésre kerülnek. Ez egy fontos lépés, amire az intézményvezetőknek figyelni kell, hiszen a médiaismeret, filozófia – és sorolhatnák bizonyos szakmai előkészítő alapismereti vizsgatárgyakat, mint faipari, vegyipari – nem kerül megszervezésre érettségi vizsga. A felsőoktatás amúgy sem fogja elfogadni, mert a kormányrendelet már régen hatályban van. Ilyen értelemben utánaigazítjuk ezt a jogszabályt a felsőoktatási szabályozásnak.

Ami még egy módosítás, hogy a jelenleg is létező egyedi akkreditált vizsgatárgyakra vonatkozik, egy Ket. miatti pontosítás az elején. Jelenleg is van lehetőség egyedi akkreditált vizsgatárgyat benyújtani, ha megfelel a benyújtó a feltételeknek, vagyis hogy az új vizsgatárgy, amit szeretne akkreditáltatni, jelentős mértékben eltér a már jóváhagyottaktól. Egyébként szeretnénk volna ezt az egész egyedi akkreditációt megszüntetni, de nem sikerült. A jelenlegi módosítás ilyen értelemben nem érinti, csak az eljárásrendi kérdéseket.

Röviden ennyiben foglalnám össze.

ELNÖK: Köszönöm. Szakmai oldal!

DR. DOBOS KRISZTINA: Számos kérdésre választ kaptunk, úgyhogy csak azokat mondanám el, amik problémát jelentenek.

Az előterjesztés vezetői összefoglalójában szerepel a közfeladatok felülvizsgálata, ami azt jelenti, hogy az érettségire is nyilván kevesebb pénz lesz, ezért racionalizálni kell az érettségit. Hozzá kell tennem, ez nem baj. Azt gondolom, már négy évvel ezelőtt mondtuk, végig kellene gondolni, milyen tantárgyakból kell és lehet érettségizni, és ahol évek óta egy ember csinált emelt szintű érettségit, az nonszensz, mert ha kiszámoljuk, gondolom, az belekerül két-háromszázezer forintba. *(Közbeszólások: Több az!)* Jó lenne, ha volna egy szakmai kutatás vagy vizsgálat, megnézni, hogy az elmúlt években hányan tettek emelt szintű érettségit, és akkor nemcsak a felsőoktatás, hanem a közoktatás oldaláról is lecsökkenteni.

Ami problémát jelent, hogy az Oktatási Hivatal dönti el az érettségi követelményeket. Ki dönti el, hogy milyen tantárgyból lehet egyáltalán benyújtani a követelményeket? A hivatal számomra eredetileg más felhatalmazással született, de azért mégis furcsa, hogy egy közismereti tantárgyból elég a két szakmai szakember véleménye, míg a szakképesítésnél az illetékes miniszter véleménye is kell. Az oktatási miniszter tulajdonképpen kimarad a közismereti tantárgyaknál, mert ha ott két szakértő azt mondja, igen, akkor igen. Egy picivel én megemelném. Számomra egy kicsit ellentmondásos ez az egész akkreditációs rendszer.

A következő, ami ellentmondásos. Nagyon szépen le van írva, hogy a dobozokat hogyan, mi módon kell ellenőrizni, és ez folyik – világos. De kell-e ezt rendeletben szabályozni, hogy „Feladata a zárt feladatlap-csomagokat – a továbbiakban: csomagok, a továbbiakban: doboz... Körülbelül az nincs itt, szabad-e sniccerrel vagy késsel kibontani a dobozt. Ha az is szabályozva lenne, nagyon boldogok lennénk. Van már olyan okos ember az az iskolaigazgató meg a körzeti feladatokkal megbízott jegyző, hogy ezeket meg tudja csinálni a nélkül is.

Hasonlóképpen szeretnék még olcsóbbá tenni egy dolgot. Nem értem, miért kapja meg aznap az iskola vezetője vagy az általa írásban megbízott személy a feladatokat. Ez nyilván igaz a matematikára, magyarra, történelemre, amikor sok tétel van. De amikor ketten érettségiznek művészettörténetből, aznap elmegy a két darabért, másnap egy ember franciából, hát elmegy azért az egyért... stb. Legyen már az az iskolaigazgató is megbecsült ember, és ne kelljen minden nap fél órát oda, felet vissza mennie egy borítékért! Higgyük már el neki, hogy nem fogja fölnyitni, nem fogja bemutatni, nem fog csalni! Én egy kicsit nagyobb bizalmat szeretnék a jegyzőnek is, meg az iskolaigazgatónak is.

A harmadik: elmondta, hogy figyelni kell – a legtöbb intézmény természetesen figyel. Feltehetném azt a pikáns kérdést, vajon fizet-e ezért valaki valamit. Nem fizet semmit. *(Brassói Sándor: A minisztérium minden évben.)* Annak, aki ott ül a gép mellett? *(Brassói Sándor: A fenntartóknak. – Kőrösiné dr. Merkl Hilda: De azért, hogy figyelje az információkat! – Heltai Miklós: Annak a szegény pedagógusnak, aki kigúvadt szemekkel nézi...)* Világos, hogy kap az érettségiért – nem tudom, jövőre mennyit fog kapni, bár, ha megnézem a költségvetést, annyira nem bőségesen. Nem gondolnám, hogy annyira rendeletben kell szabályozni, de tudomásul vettem, hogy rendeletben van szabályozva.

Ellenben – megértettem, amit mondott – személyes kérdésem: a helyett, hogy azt kell mondani, a vizsgázó neve, születési helye, ideje és anyja neve, a továbbiakban a természetes személyazonosító adatok fognak szerepelni. Miért is? Ha a rendeletben az szerepel, hogy természetes személyazonosító adatok, akkor az pont ugyanannyi szótag, mint az, hogy anyja neve, születési helye és ideje. A jogszabályokban biztosan mindig olyan dolgokat kell írni, ami után még egy másik jogszabályban meg kell nézni?

Amit aztán végképp nem értek – bár lehet, hogy az én csekély agyműködésem miatt –, hogy az oktatási miniszter helyett az oktatásért felelős miniszter, hosszú ideig így, aztán az utolsó paragrafusban már csak miniszter. Mi történt vele? Nem lett oktatásért felelős? Valami történt vele? „Az 'oktatási miniszter' szövegrész helyébe 'miniszter' szövegrész lép.” Én azt hittem,

hogy az oktatási miniszter az oktatásért felelős miniszter. Azt is megértem, hogy más is felelős még az oktatásért, nem csak az oktatási miniszter. De hogy már csak miniszter...! Mi történik itt? Valami egészen furcsa dolog. Köszönöm szépen.

Egyébként meg kell mondanom, hogy az egész rendelet egy alapvető bizalmatlanságot tükröz, mintha kicsit fogyatékosak lennénk. Ez közhangulat, de szeretném megjegyezni, hogy nem vagyunk fogyatékosak. Mi is tudjuk, hogy mit kell csinálni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Szakszervezeti oldal!

DR. HORVÁTH PÉTER: Nincs megjegyzésünk, elfogadjuk, támogatjuk.

ELNÖK: Köszönöm. Szülői oldal!

KESZEI SÁNDOR: Nekünk lenne kérdésünk és megjegyzésünk is. Nem sok, elnök úr, gyors leszek – nem úgy, mint az óvodánál, mert az nekünk nagyon fontos volt.

Itt arról van szó, hogy eddig az emelt szintű érettségi lett volna az a cél, hogy a felsőoktatás fogadja a gyerekeket, hogy minden emelt szintű érettségivel kerüljön oda. Ez lett volna az a vízvázlat a felvétellel kapcsolatban, hogy ne kerüljenek oda abból a tantárgyból azok a gyerekek, akik nem felelnek meg az emelt szintű érettségi követelményeknek. Most azt mondjuk, hogy a felsőoktatásról szóló felvételi jelentkezés 3. számú mellékletében meg vannak határozva ezek a tárgyak, amiből lehet. De a felvételi tájékoztatóban nincs. Ott van, hogy matematika, magyar – és esetleg tesznek hozzá egyet-egyét. Megint ott vagyunk, ha megvizsgáljuk, hogy ebben a mellékletben háromszor annyi emelt szintű érettségi tárgy van, mint amit elvileg használ a felsőoktatás. Nem kifogásolom, semmi problémám vele. Sokkal nagyobb a problémám azzal, hogy az emelt szintű érettségi miatt nem lehet felvételi követelmény minden felsőoktatási intézménynél, mikor ez volt a cél.

A másik: azt mondjuk, hogy alacsony az emelt szinten érettségizők száma. Alacsony volt, de egyre emelkedik. *(Közbeszólásra:)* Beszéltem az OKÉV-val, azt mondták, hogy tavalý...

ELNÖK: Bocsánat, szerintem ne reagálj, hanem fejtsd ki a mondandódat.

KESZEI SÁNDOR: Miután a Közoktatás-politikai Tanácsban vagyunk, olyan napirendi pontok kerültek ide, amik tulajdonképpen nem ide valók, még akkor sem, ha ide kell hozni őket, mert nincs lehetőségünk oktatáspolitikailag véleményt nyilvánítani, illetve abból az aspektusból nézni. Én tehát mégis megkockáztatom a kérdést:

Ki finanszírozza az emelt szintű érettségit? Kinek a költségvetésében van? A minisztérium, illetve azon belül az OKÉV költségvetésében. Ez is egy fontos kérdés. És ki finanszírozza a középszintű érettségit? Ki finanszírozza, mikor eddig egy milliárd volt rá a költségvetésben, most meg 250 millió? Mi lesz a középszintű érettségivel? Ott ugyanis nem csökkent a szám. A mi javaslatunk az lenne, hogy ha már ezt csináljuk, a középszintű érettségi tárgyak számát is csökkenteni kell, mert ott aztán tényleg előfordul, hogy egy vagy két gyerek érettségizik, és ugyanúgy el kell készíteni az érettségi dokumentumokat, mint az emelt szintűre. Nem tudom, mi volt ez a nagy dolog: a 10-12 ezer emelt szintűn változtatunk, a 60 ezer középszintűn meg nem spórolunk. Számunkra ez ellentmondás. Ugyanakkor a költségvetés levette a pénzt. Ki fogja finanszírozni? Munkaidőben a pedagógusok fognak érettségi vizsgabizottságba járni? A tanár, a kérdezőtanár nem fog semmi juttatást kapni? Sajnos, félelmeink vannak, esetleg azt mondják – habár ez ingyenes –, hogy a szülők fogják kifizetni.

Ez lett volna az igazi fölvetésem. Ez tehát egy költségvetési tétel volt.

A másik egy oktatáspolitikai kérdés: mi évek óta javasoljuk, hogy nem kell öt érettségi tárgy, elég három, az se legyen kötelező, csak választható. Minek megfelelően legyen választható? Ahogy a felsőoktatási intézmények kéri két évvel előre a felvételi tájékoztatójukban. Miért kell itt öt meg nyolc? Attól még a tanuló annyiból érettségizik, amennyiből akar, de ne legyen kötelező érettségi tárgy, és ne legyen háromnál több. Elég a három, nem kell az öt. Ha igazán spórolni akar a kormányzat, ezen spóroljon!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mielőtt továbbmennénk, valamennyiünk figyelmét felhívom, hogy értelemszerűen ez egy nagyon fontos kérdés, hogy hány érettségi tárgy legyen, és az is fontos kérdés, hogy hány szintje van az érettséginek, ha van emelt szint, annak mi a funkciója. Erről a Közoktatás-politikai Tanács többször tárgyalt, és minden bizonnyal még fog is tárgyalni – legalábbis feltételezem, hogy fog –, de a mai napirendnek nem ez a témája. Csak szeretném valamennyiünket emlékeztetni erre, éppen a kérdés fontosságát kiemelve, hogy ma nem ennek a rendeletnek a tárgyalása zajlik. Az önkormányzati oldal következik.

HELTAI MIKLÓS: Szerencsé helyzetben vagyok, mert nincs aki nekem ellentmondjon, úgyhogy egységesen képviselem az önkormányzati oldal véleményét. Az adott érettségiszisztéma keretén belül ezek a változtatások – különösen a szóbeli kiegészítést is hallva – logikusak, elfogadhatók, más kérdés, hogy a szisztémával abszolút nem értek egyet, de, reméljük, azt majd egyszer meg lehet vitatni.

Egy konkrét kifogásom lett volna, az 1. § (6) bekezdés, amit te is említettél. Éppen azért tartom fontosnak hangsúlyozni, mert hátha, ha itt elhangzik egy erősítő vélemény, nagyobb sikerrel tudtok harcolni azért, hogy ez a lehetőség megszűnjön. Hadd adjak hangot annak a régi véleményemnek, hogy tantárgy=didaktikailag feldolgozott tudomány, tehát ebből lehet érettségi vizsgát tenni. És senkit megbántani nem akarok, de a háztartásvezetői ismeretek – nem tudom, van-e még ilyen akkreditált tárgy – nyilván nem lehet azonos súlyú egy fizika, egy kémia, biológia feladattal. Márpedig a követelmény nem ártalmas, sőt, hasznos pedagógiaiilag. Hátha, ha van itt egy ilyen támogató vélemény, ezt a pontot, hogy az akkreditáció lehetőségét megszüntetni, eltörölni, annak is hátha van valami hatása.

Azzal is mindig kétségeim vannak, hogy hogyan is lehet manapság Magyarországon szakértővé válni. Az a két szakértő, aki elbírálja ezeket... Egy kissé könnyűnek tűnik nekem szakértőnek lenni. Ezt a rendszert jobb lenne felülvizsgálni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Diákoldal!

LÁSZLÓ FERENC: Összesen két észrevétel volt. Amíg nem hallottam főosztályvezető-helyettes úr szóbeli kiegészítését, nem tudtam, miért kell módosítani ezt a rendeletet, mert túl sok érdemi változás nincs benne. Azt hiszem, el lehetett volna menni azokkal a jogszabályokkal, amelyekkel eddig elvult ez az érettségi vizsgaszabályzat.

A másik része szintén elhangzott: a bizalom kérdése. Tényleg viccesnek tartjuk mi is, hogy a körzetközponti jegyző feladata egészen addig terjed, hogy minden alkalommal megszámlolhatja az összes vizsgátételt, az igazgatókkal közösen. Ez egy kormányrendelet szintű rendeletben megmosolyogtató.

Nyilván tudjuk, mi vezetett ide, tudjuk, hogy kényszerhelyzet volt akkor. Eltelt azóta két-három év... *(Dr. Horváth Péter: 200-ben vezették be.)* Akkor eltelt négy év. Lehet, hogy azóta ki

lehetett volna találni egy bizalmi rendszerre épülő, korszerűbb eljárást, mint ami ebben a kormányrendeletben megfogalmazásra került. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kisebbségi oldal!

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm a szót. Sok hozzászólóval szemben én úgy gondolom, jó ez, hogyha ennyire – nem tudok más kifejezést, bocsánat – szájbarágós ez a rendelet. Többen is feszegették, hogy nagyon sokszor olyan hibákat – merem mondani: bűncselekményeket – követtek el az érettségi vizsgákkal kapcsolatban, hogy jó ez, ha egységesen mindenki tudomásul veszi, hogy ezek a szabályok élnek, léteznek, és kötelező őket betartani. Hogyha ezekkel nem élünk, előfordulhatnak azok az anomáliák, amikre már több esetben sor került. Szerintem ez ennek elejét tudja venni, úgyhogy én ezt az egészet en bloc támogatom, ennek meg különösen örültem, hogy kicsit szájbarágós. Nagyon jó az, hogy ennyire konkrétan, lépésről lépésre le van írva, hogy mit kell tenni. Így nincs vitalehetőség.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kormányzati oldal!

BRASSÓI SÁNDOR: Röviden összefoglalva válaszolnék.

A szakmai oldalnak mondom, hogy az Oktatási Hivatal honlapján minden adat fenn van, tehát hogy melyik vizsgatárgyból melyik évben hány fő tett érettségi vizsgát közép- és emelt szinten. Minden pontosan megtekinthető, több évre visszamenőleg. Hogy kell-e rendeletben szabályozni, többen fölvetették. Egyik oldalon mondhatjuk, hogy bízunk meg egymásban, ez nagyon szimpatikus megközelítés, de amíg nem voltak ilyen szájbarágós szabályok, szinte minden évben volt olyan eset, hogy a német közép helyett a francia közép tétel került felbontásra egy iskolában, és ettől kezdve a felelősség a minisztériumé, mert nem tudja megszervezni. Valaki fölvetette, mi vezetett ide, hogy ez a dolog így működik, immár négy éve. Az vezetett ide, hogy sajnos minden évben volt olyan intézmény, ahol valamilyen tétel megbontása határidő előtt megtörtént, és ettől kezdve nyilvánosságra került egy borzasztóan fontos dolog. Mivel ennek nemcsak érettségi szinten van következménye, hanem a felsőoktatási felvételi szintjén is kihatásai vannak, ez a dolog nem engedhető meg. Tehát e miatt történt az a változás – sajnos, ilyen értelemben a fenntartók és a jegyzők számára többletterhelés –, hogy bizony, a tételekkel foglalkozni kell minden nap, az igazgatóknak pedig ezeket a dolgokat így kell megszervezniük. Azóta viszont nincsen probléma – ez is egy óriási hozadéka, hogy nem volt ilyen eset. Valamiért ez a rendszer tud működni, szemben a korábbival. És mivel a törvényesség fenntartása alapvető szempont ebben a dologban, az az álláspontunk, hogy így szándékozunk működtetni ezt a dolgot.

Ki hagyja jóvá az akkreditációt? A jogszabály egyértelműen rendelkezik erről. Mivel a másodfokú eljárás is a Ket. alapján működik, ezért a hivatal, másodfokon pedig a minisztérium. A szakértők kirendelése pedig a meghatározott szakértői jegyzék alapján történik. Itt jogszabályok írják elő ennek a mozgásterét. Nem érzékelem ezt a problémát.

Hogy fizetjük-e az érettségit? Csak jelzem, hogy a körzetközponti jegyzők számára minden évben 40-41 millió forintot pályázati úton eloszt a minisztérium azért, hogy a fenntartók, a körzetközponti jegyzők hozzájussanak ennek a többletnek a feltételeihez. Ez az utóbbi három-négy évben így történt, és a pályázati kiírás most is éppen folyamatban van. Az év végén – október végén, november elején – jelentetjük meg, és a fenntartók nem kevés összeget kapnak azért, hogy a körzetközponti jegyzőkre háruló többletfeladatokat el tudják látni.

A természetes személyazonosító adatot az 1996. évi XX. törvény rendezi. Én teljesen egyetértek Dobos Krisztinával, de az Igazságügyi Minisztérium ilyen szempontból nagyon szigorúan számon kéri ezt a fajta jogszabályi koherenciát, nem lehet ezeket eltérően rendezni. Annyi segítséget nyilván adunk, hogy a hivatal részéről ezeknek a pontosítása meg fog történni, szakmai tájékoztató anyagok készülnek, hogy az intézményvezető, meg aki ezért felelős, a jegyző pontosan tudja, mit kell feltüntetni, mert ezeket ott szerepeltetni fogjuk, bár magában a jogszabályban nem szükséges.

Hogy a miniszter miért kerül átvezetésre? A minisztériumok átalakulnak. Oktatásért felelős miniszter csak lesz, de hogy oktatási, oktatási és kulturális vagy művelődési és kulturális... - ezek kormányzati szerkezetváltásból fakadóan problémát okoznak. Ha oktatásért felelős miniszter van egy jogszabályban, az nem igényli, hogy állandóan egy átalakulással ezeket át kelljen írni. Abban az egy esetben viszont – bemutatom kolléganőmet, Marosán Enikőt, aki a rendeletet készítette – kérlek, légy szíves válaszolj, mert ezt pontosabban tudod. Itt olyan a szövegezés, hogy ez váltja ki.

MAROSÁN ENIKŐ: Konkrétan csak egy kodifikációs problémáról van szó, amit az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium mutatott meg nekünk. Eddig oktatási miniszter volt, azért írtuk át „oktatásért felelős miniszter”-re, ami zárójelben úgy szerepel, hogy „a továbbiakban: miniszter”, és ez után végig kellett vezetnünk az egész rendeleten, hogy a miniszterről van szó. Ennyi.

BRASSÓI SÁNDOR: Ennyi volt, köszönjük.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, a második napirendet is lezárhatjuk.

KESZEI SÁNDOR: Ügyrendi kérdés!

ELNÖK: Tessék!

LÁSZLÓ FERENC: Egy nagyon rövid hozzászólásom vagy viszontválaszom lenne, ha szabad. Miután több oldalról is elhangzott a bizalom kérdése, csak annyiban pontosítanék, hogy főosztályvezető-helyettes úr jól mondta, a minisztérium volt a felelős, és most ezt a felelősséget delegálja a körzetközponti jegyzőnek, mert tetten érhető. Ha a felelősséget nem oda delegálja, hanem az intézményvezetőre, vagy bárki másra, aki ebben a körben közreműködik, és a felelőség megállapítható, a felelősségrevonás bekövetkezik, akkor nem fognak hibázni az intézményvezetők az én megítélésem szerint. Kényelmes álláspont, hogy most jól működik a rendszer, mert a jegyzők megoldják. Azt gondolom, van itt még számtalan alternatíva vagy lehetőség, ami nem került kidolgozásra – négy éve toljuk magunk előtt ezt az egész bonyolult rendszert, hogy hogy vágjuk föl, miként rakjuk, hogy számoljuk stb. Köszönöm.

ELNÖK: A szülői oldalt láttam még jelentkezni.

KESZEI SÁNDOR: Igen, megint ügyrendi. Az alapszabályunk szerint a határozatot szavazással erősítjük meg. Most öt oldal jelen van. Ha jól emlékszem, úgy van az alapszabályban, hogy vagy öt oldal, vagy tizenhét-tizennyolc fő.

ELNÖK: Tudunk szavazni, ha ez a kérdés.

KESZEI SÁNDOR: Köszönöm szépen, elnök úr, akkor megkérném, tegye fel szavazásra.

ELNÖK: Szöveges javaslatod van-e?

KESZEI SÁNDOR: Ugyanaz, mint az előbb, hogy a Közoktatás-politikai Tanács támogatja az előterjesztést. Aki nem, az persze másként szavaz.

ELNÖK: Kérem, figyeljenek, legyenek szívesek az oldalak! Szavazás következik. Azok az oldalak, amelyek jelen formájában támogatják a jogszabálytervezetet, a második napirendről szavazzanak igennel. Tehát akik ezzel egyetértenek, kézfeltartással jelezzék! (5) Akik nem értenek egyet? *(Nincs ilyen jelzés.)* Tartózkodás? (2) Köszönöm szépen.

Egyes megjegyzésekhez kapcsolódva levezető elnökként annyit a jegyzőkönyvünk és önmagunk számára emlékeztetőként hadd jegyezzek meg, hogy bizonyos kérdések, amelyek ennél a napirendnél merültek föl, korábban is fölmerültek, és egyre gyakrabban állapítja ezt meg a Közoktatás-politikai Tanács. Az egyik az adott jogi szabályozás mélységének kérdése, hogy hol milyen mélyen szabályozzuk az adott kérdést – itt most a dobozok nyitása kapcsán merült ez föl. Ha tetszik, ez egy jogfilozófiai vagy szabályozásfilozófiai kérdés is. Egy másik kérdés is fölmerült látenszen: a jogszabályok változtatásának a gyakorisága. Ezt a két kérdést kerülgettük itt. Hadd mondjak annyit személyes véleményként, talán egyszer megéljük, hogy tartósabban működő jogszabályaink lesznek, akár a mi területünkön is, bár az utóbbi két évtizedben nem ebbe az irányba mentek a folyamatok.

Köszönöm szépen. A következő napirend...

HELTAI MIKLÓS: Bocsáss meg, ha kiegészítő megjegyzésed volt, válaszolni még lehetne?

ELNÖK: Tessék!

HELTAI MIKLÓS: Csak annyit, hogy ha lehet, kerüljön bele ebbe a felterjesztésbe az akkreditált vizsgatárgyak rendszerével kapcsolatos pedagógiai kifogás.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most következik tehát a harmadik napirend. A kormányzati oldalt illeti a szó, a szóbeli kiegészítés érdekében.

BRASSÓI SÁNDOR: A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001-es OM rendelet módosítása. Előjáróban, látva az idő múlását, nagyon röviden szeretnék emlékeztetni arra, hogy a kollégiumi nevelés alapprogramját 2000-ben kezdtük el kidolgozni, a Kollégiumi Szövetséggel közösen. Akkor ez a rendelet két lépésben megjelent, 2001-ben maga a rendelkező rész és az ahhoz kapcsolódó programterv, és maga a keretprogramterv 2002 tavaszán. A kollégiumi szakmát, a kollégiumok mindegyikét elértük egy véleménykérő levéllel a folyamat során, még mielőtt kiadtuk volna a rendeletet, és nagy öröm volt számunkra, hogy a kollégiumi szakma elsöprő többségben egyetértett ennek a szerkezetével, tartalmával, és el is fogadta. Azóta nem nyúltunk az alapprogramhoz a pedagógiai terület, pedagógiai dokumentum vonatkozásában.

A szövetség javasolta, hogy vizsgáljuk felül a 2003-as NAT és a kulcskompetenciák rendszere beépítésével az alapprogramot, és bizonyos funkciókat - az egészségneveléstől kezdve a gazdálkodásig, gazdasági területekig –, úgyhogy egy munkacsoport alakult a Kollégiumi

Szövetség szakembereinek segítő közreműködésével. A tervezet, ami önök előtt van, két szempontból tartalmaz módosítást. A tervezet 1., 2., 3. melléklete a jelenleg hatályos alapprogram mellékleteinek helyébe lépve a szakmát fogja segíteni alaposabb és szakmailag koherens iránymutatással, a 4., 5., 6. pedig új melléklet, ami eddig nem volt. Erről kell egypár szót mondanom.

Az Arany János programokra vonatkozik. Arra a három programra, amelynek a működését mind ez ideig csak egy viszonylag rövidke paragrafus szabályozta a 11/1994-es MKM rendeletben, egyébként pedig nagyon terjedelmes miniszteri közlemények, a minisztérium honlapján. Ez nem egy jogszerű állapot, hogy ilyen lényeges programok pedagógiai tartalmát, intézkedési területét, tevékenységi körét ne jogszabály rendezze, úgyhogy az Arany János programok érintett mentoraival, szövetségével, szervezeteivel együttműködve készítettük el ezeket a keretprogram-terveket, amelyek összhangban vannak az éppen kihirdetés alatt álló Arany János tehetséggondozó kerettantervvvel is, és a kollégiumi programnak a 9., előkészítő évfolyamra vonatkozó kerettantervével. Azt gondoljuk, ezáltal az Arany János programok pedagógiai rendszere fölött egy koherens jogszabály-rendszer fog átjárhatóságot és szakmai működési garanciákat biztosítani: a kerettantervi része, amire vonatkozik – tehetséggondozás, kollégium –, illetve a kollégiumi program, ami most önök előtt van, erre a háromféle intézménytípusra és programra. Kérjük a tanácsot, hogy támogassa a javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakmai oldalé a szó.

DR. DOBOS KRISZTINA: Először átadnám a szót a szakértőnek, Ringhoffer Ervin úrnak.

DR. DR. HORVÁTH PÉTER: A szakszervezeti oldal véleményét is elmondhatja egyben!

RINGHOFFER ERVIN: Köszönöm szépen a szót. A minisztérium részéről a történet és a szerkezeti változás itt elhangzott. Sokan nem nagyon ismerik a szakma belső gondjait, problémáit. Az biztos, komoly a változás abban a tekintetben, hogy nagyon gyorsan sikerült a Nemzeti alaptanterv szerkezeti és fogalmi változásait követni ezzel a változással. Ennek eszmei és szakmai jelentősége van. Az Arany János programoknak a rendeletbe való beillesztése az érintett intézmények számára szintén nagyon-nagyon jelentős: a négyszáz kollégiumból körülbelül huszonhárom, pontosabban harmincat érint, de a számarányukat meghaladóan jelentős – erre szerettem volna ráerősíteni.

A Kollégiumi Szövetség felépítéséből fakadóan még jelenleg is jönnek a vélemények a megyei szervezetektől. Ez a „több szem többet lát” eredménye, ami most előttünk van. A tartalmi változtatással, bővítéssel eddig mindenki tökéletesen egyetértett. A szövegben találtak olyan típusú gondokat, amiknek a nagy része szövegszerkesztési vagy elírási természetű hiba lehet. Ezeket most gyűjtjük, és sürgősen átadjuk a minisztériumnak.

Egy olyan elem találtattott benne, ami szintén szövegprobléma: a foglalkozásokat szabályozó három jogszabályi hely szövegének valamiféle koherenzavarát mutatja. Ez azonban nem tartalmi probléma, hanem az egyértelműséget zavarja egy picit. Szintén egy-két szó változtatásával, egyértelműsítéssel rendezhető.

A Kollégiumi Szövetség tehát rendelkezésre áll, hogy megvitassa ezt a pontot, konzultáljon a minisztériummal és javítsa.

Én nagyon fontosnak tartom, hogy a 2007-es NAT-változás után 2009-ben ez megjelent, és a kollégiumok először élhetik meg azt az állapotot, hogy a következő tanévet – reményeink

szerint – már egy, ennek a szellemében megújított pedagógiai programmal, illetve ehhez igazított minőségirányítási programmal és egyéb dokumentumokkal tudják kezdeni. Ezek a látszólag kicsi lépések a kollégiumok világában markáns szakmai megújulást tudnak generálni.

Több szakmai konferencián elhangzottak a változások, nemcsak a belső levelezésben, és mindenütt támogatták. Köszönöm.

ELNÖK: A szakmai oldalé a szó, hogyha folytatni kívánja.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönjük szépen. Alapvetően igen fontos intézménynek tartjuk a kollégiumokat a magyar közoktatásban – illetve nyilván a felsőoktatásban is, de minket elsősorban a közoktatás érdekel –, és szeretnénk, hogyha nagyobb figyelem fordulna feléjük. Két dolgot szeretnénk megjegyezni.

A 2. §-ba a szabad idő eltöltését szolgáló szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör stb. mellé javasoljuk bevenni a hitélettel kapcsolatos foglalkozásokat is, hiszen számos egyház tart fenn kollégiumot. Miután ez egy választható tevékenység, úgy gondoljuk, nem ártana, ha ide bekerülne.

A másik dolog az 5. § (3) pontja: a kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozás. Ez öt soron keresztül egyetlen mondat, igen szépen megfogalmazva. Többször át kellett olvasni, mire megértettem, mire is gondol. Gyakorlatilag a kollégium folyamatos, rendszeres, zavarmentes működéséhez szükséges ismeretek átadása, magyarul, hogy a kollégiumnak legyen egy belső élete, és a fiatalok ebben részt vegyenek – mindegy, hogy önkormányzatként vagy máshogy –, és maguk is részesei legyenek annak a folyamatnak, hogy egy kollégium hogyan tud zavarmentesen működni. Az együttélés szabályai, etikai normák vagy hasonló – illetve ez egy picit bővebb, hiszen még a gazdasági részről is szó van. Szeretném megkérdezni, vajon nem lehetne-e ezt több mondatban megfogalmazni, hogy világossá váljék – bár most úgyis az lesz a válasz, hogy a jogalkotás... Én tudom, a jogalkotás nagyon fontos dolog, de jó lenne, ha a magyar jogszabályok olyan mondatokat tartalmaznának, amelyeket a pedagógusok, netán a szülők és a diákok is egyszeri olvasás után megértenének, és még talán a magyartanárok is.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. A szakszervezeti oldal kívánja-e kiegészíteni a szakértő hozzászólását?

DR. HORVÁTH PÉTER: Nem.

ELNÖK: Köszönöm – gyors válasz volt. A szülői oldal következik.

KESZEI SÁNDOR: Én továbbra is fenntartom a véleményemet, hogy ezért a kétoldalas módosító javaslatért nem vagyok hajlandó 180 kilométert utazni, ha itt oktatáspolitikai véleményt nem tudunk nyilvánítani, mert ragaszkodunk – természetesen jogosan – a napirendi ponthoz és az előterjesztéshez. Mi azt kifogásoljuk, hogy bizony, itt mindenki van, csak szülő nincs, aki ezt véleményezte volna, holott ez a szülő kinyújtott karja, amely helyettünk végzi a munkát, a nevelést és egyebet. Valami beleszólásunknak csak kéne lenni, hogy mi van a kollégiumi alapprogramban, de ezek szerint ez nem fontos. Lehet itt kollégiumi szakosztály, szövetség stb. – nem kifogásolom, így van.

A 2. §-sal összefüggésben szeretném megkérdezni, hogy ami ide be van írva, eddig nem volt benne, vagy másként volt benne? A rendelet 2. §-ának (2)-(3) bekezdése helyébe a

következő rendelkezés lép... Nem tartalmazta eddig? Hasonló volt, vagy mi volt? Nem volt időm megnézni az alapprogramot, úgyhogy elnézést kérek.

A másik: nekünk is fel van írva ez a zavarmentes működés. Azért ezt tényleg meg kellene valahogy magyarázni, mit értünk ez alatt, hogy én is értem, tehát a kollégáim, a szülők is értsék, mit nevezünk a zavarmentes működéshez szükséges ismereteknek – ez nagyon fontos, a szakmai oldal már próbálta megvilágítani –, és mi a kollégiumi szervezeti egység zavarmentes működését biztosító tevékenység. Ez nagyon furcsa nekünk, úgyhogy kérünk rá egy magyarázatot.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az önkormányzati oldalé a szó.

HELTAI MIKLÓS: A tervezettel kapcsolatban kifogásunk nincs. Rendes, alapos munka, úgy pedagógiai, mint tanügy-igazgatási szempontból átgondolt, használható.

Az Arany János programokkal kapcsolatos tervezetek túlbonyolítottak, viszont ez régi pedagógiai tapasztalat, hogy az ilyenek felhasználása mindig nehézkes. A túlrészletezett előírások megbéníthatják a kezdeményező, innovatív nevelői munkát, mindig fennáll a csupán formális teljesítés veszélye. Meggondolásra javasoljuk e vonatkozásban lényegesen lazább keretek stb. megszabását, a program egyszerűsítését.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Diákoldal!

LÁSZLÓ FERENC: Részünkről Kelemen Zsolt szakértőt kérem, hogy mondja el az álláspontját.

KELEMEN ZSOLT: Kelemen Zsolt vagyok, az Országos Kollégiumi Diákszövetség képviselőjében. A Kollégiumi Szövetséggel együttműködtünk a javaslattal kapcsolatban, egyetértünk annak tartalmával, és két pontot emelnék ki.

Az egyik szintén a zavarmentes működés. Nem látjuk tisztán, ez azt eredményezheti-e, hogy mondjuk a tanulókra egyes feladatokat áthárítanak a pedagógusok, ezzel is spórolva a kollégiumi költségvetésen, illetve jónak tartjuk a 4., 5., 6. melléklet bevonását, hiszen személyes tapasztalatom van ezzel kapcsolatban: 2000 és 2005 között magam is részese voltam az Arany János programnak, és indokoltnak tartom, hogy ilyen szinten szabályozzák. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kisebbségi oldal!

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm a szót. Én is egyetértek a diákoldallal, egy picit megint szájbarágós az egész, de tökéletesen követhető. Úgy gondolom, a túlszabályozottság nem feltétlenül okoz károkat – ugyanúgy gondolom, mint az előbb, az érettségi vizsgákkal kapcsolatosan. Jó az, hogyha pontosan le van írva minden egy-egy ilyen ügymenetnél.

A múltkor volt egy kisebb vitánk azzal kapcsolatban, hogy gyerekek iskolába járása, étkezés stb. Lehet, hogy én már tényleg mindenhol rémeket látok, de ez a zavarmentes tevékenységet biztosító dolog... Most, hogy a szakmai oldal elmondta az érveit, már nem látom olyan sötétben a dolgot, de megmondom őszintén, amikor ilyeneket olvasok, már csak a származásom miatt is óhatatlanul előjön, hogy úristen, már megint rostálni akarnak minket ilyen alapdolgokkal, mint etikai normák, az együttélés szabályai stb. Azt hiszem, hogy valaki, aki ilyen kollégiumi elhelyezést igényel, és sikeresen tud ebben tanulni, nézzük már annyira felnőttek, hogy ezeket a normákat el tudják fogadni, el tudják sajátítani, és e szerint tudnak élni egy

közösségen belül is. Engem megnyugtatót, amit a szakmai oldal mondott, hiszen ők ehhez csak jobban értenek, hogy vannak ilyen gondok, vannak ilyen problémák. Reméljük, hogy ez megoldódik, és jó az, ha minden szabályozva van. Én ezzel mindig egyet szoktam érteni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányzati oldalé a szó.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács!

Mielőtt válaszolnék a kérdésekre, szeretném bemutatni két munkatársamat – bár szerintem ismerik őket –, akik az anyagot készítették: Simon István úr, a kollégiumi szakemberünk, a kollégiumi nevelés szakmai referense, és Orbán Anikó az Arany János programok kapcsán ül itt.

A szakmai oldalnak a hitérettel és az 5. § (3) bekezdésével kapcsolatos felvetését továbbítom, megfontoljuk. Azt gondolom, elméletileg nincs akadálya.

Köszönöm a Kollégiumi Szövetség észrevételeit, és – ahogy beszéltünk is erről – várjuk, köszönjük a javaslatokat, és megpróbáljuk a dokumentumot ennek megfelelően alakítani.

A szülői szervezeteknek csak jelzem, hogy bármely magyarországi szülő számára nyitott a szabad véleményezés joga, hiszen a minisztérium honlapján tájékoztatás és véleményezés céljából fenn volt igen sokáig az anyag. Azt gondolom tehát, hogy ez adott. Egyébként pedig a 2. § (2)-ben a változás igazából a d)-e) pontokban van, hiszen a korábbiakban nem volt ilyen világosan kettébontva a jogszabályban az egyéni, illetve a csoportos foglalkozás. Ezt pont a Kollégiumi Szövetség kérte, hogy tegyük árnyaltabbá, és bontsuk meg, úgyhogy ez ennek megfelelően került be.

Ugyanígy az 5. § (3)-ban a „zavarmentes” kifejezés. Azt gondolom, ez a dolog arról szól, hogy magában a kollégiumban a szervezeti egységek és az ott dolgozó pedagógusok összehangolása a pedagógiai munkával legyen zavarmentes, és ennek megfelelően úgy kell szervezni a foglalkozásokat, hogy ez a tanulók számára is a pedagógiai belső működést, a kollégiumi nevelés alapprogramjában megfogalmazott pedagógiai célok megvalósítását egyfajta szervezeti keretrendszerben biztosítja. De ha ez nem egyértelmű, gondolkodunk rajta, hogyan lehet még alaposabbá tenni.

Az Arany János programok kapcsán az önkormányzati oldal véleményét értem, ugyanakkor a keretet maga a szakma kérte magának. Én elfogadom, én is azt gondolom, hogy ha nem muszáj, nem kell valamit nagyon szabályozni, mert működik magától. Viszont az a tapasztalat, hogy a program mögött lévő társadalmi érdeklődés, figyelem, továbbá az abban lévő források és a fenntartói gondolkodás ezeknek egy részében nem biztos, hogy optimális irányba mozdítja az Arany János programokat, és e miatt is kérte a szakma, hogy ennek a szakmai keretrendszerét pontosan, alaposan szabjuk meg, hogy a tevékenységek meghatározott időintervallumok keretei között hogyan történjenek.

Köszönöm szépen az észrevételeket. Kérlek István és Anikó, hogy röviden egészítsétek ki.

SIMON ISTVÁN: A „zavarmentes” szó zavart okozott körünkben. Nagyon sok mindent jelent. Nem csak azt, amit főosztályvezető-helyettes úr mondott. Ez a nagyon kiváló, ezer éves intézmény működik hétfő reggeltől hétfő reggelig. Sándor szólt a pedagógiai rendről, a belső rendszer kialakításáról a gyerekekkel, pedagógusokkal, éjszakai ügyeletekkel stb., de sok minden zavart okozhat: egy olyan ember bejövetele, aki nem oda tartozik, egy csőtörés, vagy bármi más. Akkor pedig gondoskodni kell arról, hogy hogyan működik a bent lévő ember. Nem

vagyunk ott vezetőként reggeltől estig és éjszaka, de akkor is működtetnie kell annak, akit éppen azzal bízunk meg, hogy a zavarmentességet biztosítsa. Ha bármi történik, azonnal kell az intézmény vezetőjét, a kollégium vezetőjét, igazgatóját értesítenie annak, aki éppen akkor helyettesíti, de addig neki kell megoldani, ahogy átlátja, és értesíteni azokat, akik segíteni tudnak. Ez vonatkozik a rendészetre, tűzrendészetre, munkarendészetre, a belső rend megtartására valóban. Egy kis kollégiumot működtethetünk nagyjából úgy, mint egy nagy családot, de ahol kilencszáz gyerek van, ott már rendkívül fontos szerepe van ennek a mondatnak. Ahol kilencszáz gyerek van, ott nagyon sokféle emberrel találkozunk, és a legkisebb dolog is borzasztóan nagy zavart okozhat, és ezt meg kell akadályozni a kollégának. Sok egyéb tartozik még ide, természetesen.

Nyolc-kilenc évvel ezelőtt, amikor csináltuk ezt az alapidokumentumot, akkor kétszer-háromszor együtt ültünk a szülői oldal képviselőjével, és sokat beszélgettünk erről. Olyan, kisebb változtatások születtek, amelyek a NAT-hoz kapcsolódtak, és azok a fajta alapvetések és legfontosabb nevelési, szülőkkel kapcsolatos alapelvek, amelyek benne voltak az eredeti dokumentumban, nem változtak annyit, ezért úgy éreztük, igazán az elegendő lesz, ha rátekint a tervezetre, amit a minisztérium feltett a honlapra. Nem felejtettük el, hogy ha dolgunk van egymással, természetesen megkeressük egymást.

Az Arany János programok megjelenítése kapcsán szeretném elmondani, hogy a három egység kicsit másképpen született. Mivel a tehetséggondozó program az, amely kezdettől fogva létező program, és nagyon alapos, nagyon behatárolt, ami ott le van írva, ez úgy született, hogy minden kollégium leírta, ő milyen fajta belső rendben dolgozik, milyen foglalkozásokat tart, ezeket hogyan működteti. A készítők ezeket úgy összegezték, hogy amik mind a huszonhat-huszonnyolc kollégiumban egyformán vannak, elsősorban azok kerültek bele a javaslatba. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy ha oda az van írva, hogy néptánc, akkor társastáncot nem lehet tartani. Nagyon fontos, hogy sokszínű az Arany János kollégiumok tevékenysége, munkája, és azt hiszem, ettől nem csak olyan lesz, amilyen itt le van írva, hanem még sokszínűbb. Ez az én reményem.

ORBÁN ANIKÓ: Az Arany János programokkal kapcsolatban elhangzott, hogy ez a szabályozottsági szint fölveti a formális teljesítés veszélyét. Az eddig elhangzottakhoz annyit szeretnék hozzátenni, hogy az Arany János programok esetében egy nagyon erős szakmai támogatás is körülveszi ezt a programot: egyrészt működik egy programiroda, másrészt a szakmai előrehaladást rendszeresen monitor értékeli, ellenőrzi, illetve folyamatos mentori támogatás áll az intézmények rendelkezésére az Arany János kollégiumi és a kollégiumi-szakiskolai programban. Azt gondoljuk, ez is hozzásegít ahhoz, hogy ezt a formális teljesítést elkerülhessük.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Láttam a jelentkezéseket, úgyhogy a szakmai és szakszervezeti oldal szakértőjének, Ringhoffer Ervinnek adom meg a szót.

RINGHOFFER ERVIN: Köszönöm szépen. Két dimenziót hadd emeljek ki! A zavartalan működés biztosítása sokáig nem tűnt fontos pedagógiai tevékenységnek. Azt gondolták, ha van egy házirend, van egy-két morcos tekintetű tanár, akkor a dolgok jól működnek. Be kell látni, hogy egy nagy intézményben párhuzamosan egy térben – sokszor egy hangtérben, légtérben – nagyon sokféle tevékenység folyik. Akár tízéves korosztály is lehet egy intézményben, és nekik párhuzamosan számukra megfelelő körülményeket kell teremteni ahhoz, hogy zavartalanul

tehessék a dolgukat. A legegyszerűbb, hogy a szilencium alatt csönd legyen. De vannak olyan gyerekek, akik nem akkor tanulnak, nem annyit tanulnak stb. Nekik nem csak azt kell megtanulniuk, hogy akkor csöndben legyenek, hanem azt is, hogy hogyan közlekedjék, hogyan viselkedjék. Ha úgy tetszik, igen, viselkedésre kell tanítani az ifjúságot. Nem mindenki ért egyet ezzel, mert egyesek szerint nőhet, mint a gomba, de én azt gondolom, egy szocializációs folyamatról szól a történet, másrészt pedig értelmes tevékenységre van szükség. Nem könnyű megszervezni egy sok száz fős intézményben, hogy párhuzamosan lehessen sportolni, kézműves szakkört csinálni, tanulni, tehetséggondozó programokat csinálni, esetleg színházba vinni a gyerekeket, és felkészíteni őket arra, hogy megfelelően felöltözve, tisztálkodva induljanak el. Ugyanazokban az órákban, ugyanazokban a terekben zajlanak ezek a dolgok. Tehát viselkedést is, meg, ha úgy tetszik, ilyen szabályozottságot is ki kell alakítani.

A másik, hogy ha baj van – erről is szó esett –, akkor hogyan működjék. Felhívom a figyelmet, hogy minden kollégium életében van egy nem kicsiny időszak – főként, amik 168 órás üzemben működnek –, amikor egy tanárra 100-120 gyerek jut. Egészen biztos, hogy fontos, hogy a gyerekek tudjanak szabályokat, és ne pusztán a házirendet felmondva, hanem tudjanak úgy viselkedni, amikor a problémákat jól tudják engedni kezelni. Szerencsére ritkán van baj, de amikor volt baj – Budapesten például tíz évvel ezelőtt leégett egy kollégium nagy része –, akkor nagyon is van annak jelentősége, hogy a gyerekek, tanárok tudják-e, hogyan kell viselkedni ilyen helyzetben, vagy nem.

Ez a zavarmentes működést biztosító tevékenység tehát pontosan azt szolgálja, hogy aki teszi dolgát, tehesse, és tartsa tiszteletben a másik, akár nagyon sokféle tevékenységet végző gyereket és csoportot, és hogy mindez ne tanári parancsra történjék minden pillanatban. Az iskolában picit egyszerűbb, mert ott becsengetnek-kicsengetnek, és körülbelül egy ritmusban van a legtöbb dolog, főként délelőttönként, de itt nem.

Az Arany János programok szabályozottságával kapcsolatban egy másik aspektust hadd emlegessek – szokták ezt, főként, akik nem eléggé tájékozottak a programok tartalmáról és terheiről, piszkálni, néha ármánykodni is. Az Arany János program akkora többletmunkát jelent a gyerekek is, meg az intézménynek is, hogy eléggé szél ellen teszük a dolgukat, mondjuk az önkormányzati fenntartói igényekhez képest – amire itt most volt egy finom célzás Brassói úr hozzászólásában. Az önkormányzati fenntartói érdekek, ha jól értem, nem minden esetben esnek egybe az elmélyült pedagógiai munka érdekeivel. (*Brassói Sándor: Ilyet nem mondtam.*) Bocsnat, rosszul értettem – de akkor én mondom, mert igaz. Ahhoz tehát, hogy a pluszpénzzel és pluszkövetelménnyel megerősített, megtámasztott Arany János programokat jól tudjuk csinálni – ezek közül az egyik, a harmadik program, a kollégiumi szakiskolai program – olyan halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozik, akik már a nyolcadikat is nehezen végezték el, és a szakmaszerzés a cél. Náluk nem lehet a lovak közé dobni a gyeplőt, le kell írni nagyon részletesen nemcsak a teendők minimumát, hanem az eljárásokat és mindenféle folyamatot le kell írni. Nem fogja egy hátrányos helyzetű család kikövetelni az intézménytől, mert nincs abban a helyzetben ma Magyarországon, ezt lássuk be. Ha ezt a minisztérium nem szabályozza, előbb-utóbb elhal, ellinkeskedik stb.

Ezzel együtt az egész alapprogram szelleme az, hogy bármilyen részletesnek tűnik a leírás, valójában minimumot szabályoz. Minden intézmény ráépítheti a saját hagyományrendszerét, a saját pedagógiai kultúráját, és bővítheti a teendőket – és ez nagyon fontos dolog. Mert vegyük észre, hogy az összes települési fenntartónak körülbelül tíz százaléka tart fenn kollégiumot, és a másik kilencven százaléknak a gyerekei járnak bele, tehát az érdekelttség eléggé közvetett. Ezért is kell ez a részletes szabályozás.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lezárhatjuk-e ezt a napirendet? Mielőtt ügyrendi kérdés lenne, arra reagálok előre. Több hozzászólást nem látok, tehát az előzőek szellemében azt indítványozom, hogy amennyiben egyetértenek vele az oldalak, állást foglalhatnak, hogy a kollégiumi alapprogramot támogatni kívánják-e. Ha ez elfogadható, szavazzunk erről a kérdésről. Kérem az oldalakat, hogy akik egyetértenek azzal, hogy jelenlegi formájában támogatják ezt a módosítási javaslatot, kézfeltartással jelezzék. (7) Köszönöm szépen, ez egyhangú. Gyakorlatilag minden résztvevő munkáját dicséri ez ebben a programban.

DR. JÁSPER ANDRÁS: Egyetlen mondatnyi kiegészítés a kollégiumokhoz, ami nem tartozik a napirendhez, ezért nem mondtam ott. Komoly problémát érzékelünk a szakképzéshez kapcsolódó nyári gyakorlat és ehhez kapcsolódó kollégiumi ellátás kapcsán. Kezdeményezzük, hogy ennek a feloldására legyen egy jogszabálytervezet. A probléma lényege, kell, hogy a diák számára kollégiumot biztosítsanak a tanéven belül, azonban a nyári gyakorlat, amin ugyanúgy kötelező részt venni, nem része a tanév szorgalmi időszakának, amikor is a kollégium jóindulatán múlik, van-e a gyerekek ellátása vagy nincsen. Véleményünk szerint ez nem jó így, kellene megoldást kérni, kezdeményezni.

ELNÖK: Köszönjük szépen a napirend utáni lényeges kérdés megemlítését.

Most rátérhetünk a 2.2 számmal jelölt következő napirendre, a kerettantervek kiadásával és jóváhagyásával foglalkozó jogszabály tervezetére.

BRASSÓI SÁNDOR: Engedjenek meg itt is egy rövid összefoglalást az elején.

Ez a jogszabály azért szükséges, hogy átalakuljon, és a jövőben szabályozza a kerettantervek jóváhagyási folyamatát, mert egyrészt itt is megjelenik a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény, ami a határidők, a szakértők kirendelését, a felelősségi köröket, az első-másodfokú hatósági eljárás rendjéhez kell, hogy igazítsa ezt a jogszabályt, ezzel megint nincs mit tennünk. Itt a magasabb rendű törvény megmondja, hány nap, hogyan rendelik ki a szakértőt, ki rendeli ki, ki dönt első fokon, ki másodfokon – ezzel a jelenlegi jogszabály nincs összhangban. Kész, ezt meg kell csinálni.

A másik, ami nyilván nagyon fontos, hogy az elsőfokú hatósági jogkör a hivatalhoz kerül, ahogy az anyagban is olvashatták, és változik az eljárás menete. Magát az eljárást a rendelet úgy szabályozza, hogy amikor a benyújtó benyújtja a hivatalhoz, utána átkerül a továbbiakban is a szakértői testülethez, illetve az Országos Köznevelési Tanács Kerettantervi Bizottságához. A határidő egyidejűleg az eljárás felfüggesztésével jár, és itt van egy határnap, ami mentén a véleményt az OKNT kerettantervi bizottsága a miniszteren keresztül visszaküldi az Oktatási Hivatalnak. Ezt egyeztettük a Kerettantervi Bizottsággal, tehát az OKNT ezt a dolgot el tudta fogadni, ezzel egyetértett.

Fontos az is, hogy az egyetértési jogosítványok megszűnnek a törvény alapján, ezt fontos hangsúlyozni. Ezt a rendelkezést az Alkotmánybíróság ütötte ki, tehát ez egy törvényi rendelkezés ma már: nincs egyetértési jogosítványa az OKNT-nek a kerettantervi jóváhagyási folyamatban.

Fontos még, hogy ha már a benyújtó benyújtotta, kérelmezte, hogy miniszteri ajánlott kerettanterv szülessék ebből, attól kezdve ez már kérelemnek minősül, tehát a miniszter, ha jóváhagyják a kerettantervet, rendeletben ki fogja hirdetni. Ez a folyamat összhangban van a most bevált gyakorlattal.

Fontos része még az előterjesztésnek, hogy van két melléklet hozzá, amit önök már júniusban megtárgyaltak. Az Arany János tehetséggondozó programnak, illetve a kollégiumi programnak az az eleme, amelyik már járt önöknél, és önök ezt akkor támogatták. Ezek csak kihirdetésre kerülnek ezzel a rendeletmódosítással. Rögtön bemutatom Szakácsné Nemere Györgyi kollégámat, aki a tartalmi szabályozás, kerettantervek ügyének a tudója, úgyhogy ha kiegészítése van, kérem, tegye meg. *(Szakácsné Nemere Györgyi: Nincs semmi.)*

ELNÖK: A szakmai oldal néhány megjegyzését jómagam fogom elmondani, leginkább azokat, amelyek a Kerettantervi Bizottság legutóbbi ülésén is szóba kerültek. Emlékeztetőül: a Közoktatás-politikai Tanács nevében én ülök ott a Kerettantervi Bizottságban.

Ahogy fősztályvezető-helyettes úrtól is hallottuk, alapvetően megváltozik az a szisztéma, amely korábban valamiféle kétszintű lehetőséget jelentett – de rögtön egy kérdőjelet is teszek –, mindenképpen kétféle minősítést tett lehetővé a kerettanterveknél: a jóváhagyást, illetve a kihirdetést. Most ez a dolog egyszerűsödik. Az első lépés mindenképpen a jóváhagyás kell legyen. A korábbi rendszerben nem volt egyértelmű, hogy netán vannak az alapszintű kerettantervek, amelyek alkalmasak arra, hogy jogszabályi feltételek alapján kerettantervek legyenek – ezek bizonyos értelmezés szerint a jóváhagyottak voltak. Majd a még ennél is jobbak, a kvázi kiválók lehettek a kihirdetettek. De ez csak az egyikféle értelmezés volt, mert volt egy másik is. Mindenképpen úgy lehetett kihirdetett egy tanterv, hogyha a benyújtója ezt kérte. De rögtön az első lépésben, amennyiben a benyújtó kérte, lehetett javaslatot tenni, majd dönteni a kihirdetésről. Ez automatikusan összefüggött azzal is, hogy a kerettanterv benyújtójának – némileg leegyszerűsítve – pénzébe került a kerettanterv véleményeztetése, ezt mindenképpen be kellett fizetnie, de amennyiben kihirdetett tanterv lett, visszakapta ezt a pénzt. Az úgymond jobb kerettantervek, amennyiben igaz az előző állítás, a kihirdetett kerettantervek, ha visszakapták a befizetett összeget, akkor az eljárás számukra nem került pénzbe. Ez a korábbi helyzet.

A jelenlegi helyzetben mindenképpen az első lépés a jóváhagyás. Ez úgy történt, hogy az Oktatási Hivatal megfelelő előkészítése után két szakértő elbírálta a kerettanterveket, majd a kerettantervi bizottság tett javaslatot az OKNT-nek a kerettantervek elfogadására.

Most egy új problémával állunk szemben, amit mi nem tudtunk egyértelműen kiolvasni a módosítási tervezetből – lehet, hogy kiolvasható, de számunkra nem volt egyértelmű. Bár most a szóbeli kiegészítés mintha választ adott volna erre. Hogyan is fog történni, minek alapján dönt a miniszter arról ezt követően, hogy a már jóváhagyott kerettantervet, amennyiben igényli a benyújtó, kihirdesse vagy nem. Ha jól érttem fősztályvezető-helyettes úr mondandóját, akkor automatikusan: hogyha ezt igényli a benyújtó, erről dönt, és kész. Ilyen alapon viszont mintha az egész dolog egy hivatali eljárássá egyszerűsödne, adminisztratív teendővé – egyébként ma erre egy másik napirendnél is láttunk példát –, aminek persze lehet egy olyan előnye – hogy rögtön minősítsem is –, hogy a dolog, ha tetszik, átláthatóbb, viszont szakmailag fölvet bizonyos kérdéseket. Ha a szakmai minőség és minősítés nem kap szerepet abban, hogy kihirdethető legyen a korábban jóváhagyott, akkor – amennyiben igaz az az állítás, hogy nagyobb súlyú a kihirdetett tanterv, mint a jóváhagyott, hiszen rendeletben is megjelenik – ez mégis egy automatizmus révén történik, és itt a szakmai minősítés mintha kisebb súlyt kapna. Ha ez így van, akkor ez kérdés, hogy szakmailag helyes-e, hogy így van. Mi egyszerűen nem láttuk ezt. Voltak más feltételezéseink is, hogy esetleg a második körben visszakapja a kerettantervi bizottság, hogy tegyen javaslatot erre. Ez azért bizonyos kérdéseket fölvet.

Magyarul: ha sem a szakértőknek, sem a Kerettantervi Bizottságnak nincs javaslattételi joga, hogy a miniszter, amennyiben kéri a benyújtó, adott esetben kihirdesse, amennyiben jónak

látja, akkor ez mintha a szakmaiságnak a csökkenését jelentené ebben a folyamatban az ezt megelőzőhöz képest.

De, mondom, számunkra ez nagyon átmeneti állapot, ezért kellő óvatossággal igyekeztem bizonyos dilemmákat megfogalmazni. Köszönöm szépen.

A szakmai oldal folytatni kívánja.

KŐRÖSINÉ DR. MERKL HILDA: Az OKNT egyetértési jogának megvonását nagyon nehezményezzük. Az az a szakmai fórum, amelyik igazán joggal és kompetenciával meg tudta volna oldani.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kizárólag azért nem tettem hozzá ezt a mondatot, mert én úgy kezdtem, hogy a Kerettantervi Bizottságban elhangzottakat fogom ismertetni. Egyébként tudjuk, hogy ez nem ezen a jogszabályon múlik, de ezt nem lehet szó nélkül hagyni szakmai szempontból. Persze igaz, hogy most a Közoktatás-politikai Tanács és az OKNT azonos súlyra kerül, csak a dolgok mozgásának iránya is tanulságos, hogy az azonos súlyra kerülés úgy történt, hogy az OKNT kompetenciája lekerült a KT szintjére, nem úgy, hogy a KT kompetenciája megerősödött volna az OKNT irányába. Köszönöm szépen.

Úgy látom, az oldal befejezte a véleményezést. A szakszervezeti oldalé a szó.

DR. HORVÁTH PÉTER: Nincs megjegyzésünk, elfogadjuk úgy, ahogy van.

ELNÖK: Szülői oldal?

KESZEI SÁNDOR: Csak annyit tudunk hozzátenni, hogy évekig csak 6-8-10 kerettantervet fogadott el a Kerettantervi Bizottság. Nem tudom, most kapok-e választ, hogy most mennyi van: 50-60? Nincs még annyi? *(Szakácsné Nemere Györgyi: Nincs.)* És mi a szerepe ennek a kerettantervnek? Az iskolák alkalmazzák, vagy csak megcsináljuk? Esetleg a miniszter nem kér most már pénzt érte, és ott fog lifegni a listán? Mi úgy érezzük, hogy az az első 10-12 régi kerettanterv, meg az OKM kerettanterve, amit jóváhagytunk, igen magas értéket képviselnek, nemzeti értéket. Amik utána készülnek, azt nem tartom olyan nagyon jó minőségűnek, még akkor sem, ha a Kerettantervi Bizottság természetesen megvizsgálta, és lehet, hogy tényleg nagyon jó minőségű.

Lenne egyetlen külön kérdésem – már szerettem volna megkérdezni. Az Oktatási Minisztérium készíti az új típusú előrehozott alternatív szakképesítés kerettantervét. Mi a szándéka ezzel a kerettantervvel? A NAT-elemek be vannak építve a központi programokba, az SZMM illetve az NSZFI beépítette. Milyen plusz órát akar még rátenni a gyerekekre? Ez hároméves szakképesítés. Ha a kerettanterv azt a célt szolgálja, hogy a képzési programjukat jól megcsinálják az iskolák – amit majd a helyi tantervbe beépítenek –, akkor elfogadom, hogy ez a kerettanterv valamire készül. De ha csak meghosszabbítjuk ezzel a képzési időt, mert azt mondjuk, egyharmadában kellene ezek a közismereti tantárgyak, akkor viszont már baj van. Az is baj lenne, ha különválasztanánk. Ha egyszer be vannak építve a központi programba a NAT műveltségi területek különböző elemei, a szakképesítéshez igazodva, akkor miért kell – ez csak költői kérdés, nem kifogásolom – külön kerettantervet készíteni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Önkormányzati oldal?

HELTAI MIKLÓS: Nincs hozzáfűznivalónk.

ELNÖK: Köszönöm. Diákoldal?

LÁSZLÓ FERENC: Az OKNT egyetértési joga izgatna. Megkaphatnánk az AB-határozat számát? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kisebbségi oldal?

CSIKÓS ÁRPÁD: Támogatjuk, nincs kiegészítenivalónk.

ELNÖK: Kormányzati oldal?

BRASSÓI SÁNDOR: Visszafelé haladnék.

Felmerült az OKNT egyetértési jogának a megvonása, visszavonása – vagy nem is tudom, hogy fogalmazzak. Ez nem új dolog. Ha visszaemlékeznek rá, nekem élénk emlékeim vannak arról, hogy 1999-ben is visszavonásra került ez a jogosítvány az akkori törvénymódosítással, tehát véleményezési jogra változott, és 2002-ben került ismét vissza. 1999-ben egy OKNT-ülésen egész véletlenül én voltam, aki ezt előterjesztettem. Az volt a hivatalos álláspontunk, hogy a kormányzat abszolút intézkedési, cselekvési mozgásterét, amit az Országgyűlés ráruház a választási folyamatot követően, egy köztestület alapvetően képes korlátozni azáltal, hogy egyetértési jogosultsága van. Akkor ez a dolog kiállta az alkotmányosság próbáját. Utána visszakerült ez a rendelkezés 2002-ben. Most megint kikerült. Pontosan a Ket. miatt került bele, és ezt az Alkotmánybíróság nem kifogásolta. Nem alkotmánybírósági határozat vagy végzés van, hanem senki nem kifogásolta azt, hogy kikerült az egyetértési jogosítvány.

Attól még természetesen létezik az OKNT-nek egy olyan jogosítványa, a Kerettantervi Bizottságnak, amely nagyon kemény jogosítvány, hiszen ő lesz az a szakmai fórum, szervezet, testület, aki az eljárásban gyakorlatilag véleményezi és véleményt formál. Azt gondolom, ahhoz elég komoly negligálása kellene a demokratikus eljárásrendnek, hogy egy Oktatási Hivatal egy OKNT teljes mértékben elutasító álláspontja ellenében azt mondja egy kerettantervre, hogy azzal minden rendben van, és kihirdethető. Nem gondolom, hogy ez a dolog meg fog történni, ezért ilyen szempontból a Ket.-tel való összhang abszolút megvalósul. Az OKNT Kerettantervi Bizottsága megkapja, véleményezi, utána a miniszteren keresztül visszaküldi, és abszolút ki tudja fejteni a szakmai álláspontját. Mindig is felmerült, hogy egy hatósági jogkört gyakorló, egyébként civil, tulajdonképpen társadalmi testület – mint tanácsadó testület – egy kormányzati programra, akár egy NAT-ra, alapprogramra vétőjogot gyakorolhatna. Alkotmányossági szempontból ez egészen komolyan fölvethető, ezért is került most ki az egyetértési jog.

A másik, ami fölmerült a szakmai oldal részéről: a jóváhagyás, kihirdetés. A jogszabály úgy rendelkezik pontosan és egyértelműen, hogy először van az a folyamat, amikor a benyújtást követően megkapja a hivatal, nyilván megkapja a minisztérium, átadja az OKNT-nek, az véleményezi, kijavítja, vissza a hivatalnak, a szakmai véleménnyel együtt. Ebben az esetben történik meg az, hogy egy szakmai véleménnyel a kerettantervet pótolgatják, újra kell vinni, ki kell egészíteni, át kell írni – tehát van ez az út, amikor nem kerül tovább. A másik pedig, amikor a vélemény alapján kihirdetésre kerül. Valóban, az az út nincs meg, hogy akkor, majd ha a kerettanterv készítője úgy dönt, hogy ő szeretné kihirdetni, mert szerinte jó – márpedig jó, mert megfelelt a hatósági eljárás rendje alapján eddig is –, akkor itt egy második mérlegelés nincs. Eddig se nagyon volt, hiszen aki kérte, gyakorlatilag kihirdettük, hoztuk, és ment rendeletbe. Ezt

mi se támasztja jobban alá, mint hogy a jelenlegi kerettantervek közül tulajdonképpen egész kicsi töredék, amely valami ok miatt nem kérte a kihirdetését, az összes többi rendelet útján kihirdetésre került – de a kolléganőm majd pontosan elmondja. Merthogy az a szám, amit a szülői oldal említett, erősen túlzó, hiszen közel sincs annyi. Az összes kerettanterv a minisztérium honlapján folyamatosan nyomon követhető, letölthető, és az iskolák meg is kapták idén DVD-re írva az összeset. Azért van ez így, hogy mindenki lássa ezeket, és azt is látjuk, hogy használják, mert nyilvántartást vezetünk arról, hogy milyen a letöltések, megnyitások száma. A KT-nak is adtunk, de az egyetemek is kaptak belőle. Ezeket igyekszünk terjeszteni. Ez a fajta utólagos mérlegelés, hogy egyszer csak utána mégsem annyira megfelelő szakmailag, nincs. Vagy megfelel szakmailag, vagy nem felel meg. Ha megfelel, kihirdetendő, mert végigfutott egy Ket.-eljárásrend szerint, ha meg nem felel meg, és fellebbez az illető, és másodfokon valaki úgy dönt, hogy igen – és ez nyilván szakértői véleményként kerül bele –, akkor megfelel vagy megint nem felel meg. Ez már a bevont szakértő és a szakmai testület álláspontjára épül.

Kérlek, egészsítsd ki, Györgyi, hogy mennyi van fent.

SZAKÁCSNÉ NEMERE GYÖRGYI: Az Oktatási Hivatal is számon tartja, ott mindenféle regisztrációs számmal együtt megtalálható minden kerettanterv. A nagy szám, ami ott jelentkezik, most már a negyvenet közelíti, de igazából azért, mert emlékeznek a Sulinova-kerettantervekre, hogy ott nagyon nagy számban jelentek meg önálló kerettantervek úgy is, hogy fedték egymást. Például az anyanyelv szerepelt egytől négyig egy kerettanterv, öttől nyolcig egy másik stb. Egytől tizenkettőig néhány variációban megjelent, mi egy rendeletben adtuk ki, úgyhogy 1-12. Ahol voltak pici eltérések, megjegyzésben megtettük. Amikor beadták, tizennyolc különböző kerettantervként adták be, és az Oktatási Hivatal így regisztrálta. Egy kicsit eltér a darabszám, meg az, amit rendeletben megjelentettünk, mert az IRM el nem viselte volna az ismétlődő részek újbóli megjelentetését egy kicsit átcímkeztve. Mi magunk is úgy ítéltük meg, hogy az egy kerettanterv, egy folyamat, nem kell annyira bontani. Tulajdonképpen teljesen egyértelműen követhető az OH honlapján. Most egy kicsit lemaradásban vagyunk a minisztérium honlapján, csak a Közlönykiadótól nem olyan könnyű visszaszerezni a Word-anyagot, mi pedig azt szeretnénk föltenni a honlapra az utóbbi kerettanterveknél, amit ők beszerkesztettek, tehát nem azt, amit mi átadtunk. Erre egyelőre nem nagyon kapunk választ, ezért lemaradásban vagyunk a rendeleti megjelenéshez képest. Szeretnénk mindenképpen Wordben föltenni, mert azt tudják használni az iskolák. Az ideiek nincsenek rajta azon a bizonyos CD-n, amit év elején eljuttattunk az intézményekhez. Itt van egy kis hátralékunk.

BRASSÓI SÁNDOR: A szakképzési kerettantervet természetesen hozni fogjuk, amikor elkészül. Jelzem, hogy az SZMM nem készítette el az egyes szakmák központi programjainak a részét, mert nem is készítheti el, hiszen a központi programokért az egyes érintett szakképesítésért felelős minisztériumok felelősek. A hatóköre tehát az összes tárca, aki felelős egy szakképesítésért. Erre volt egyébként egy javaslat. Az OKM-nek az volt a véleménye, hogy szakképzési központi programokban – amelyek egyes szakmák képesítési követelményeit írják le – a NAT-ban lévő tartalmak és kulcskompetencia-területek igen nehezen adoptálhatók. Szerintünk nehéz lehet összehozni a lakatosműhelyben végzett zenei oktatást. Össze lehet éppen, egy gyakorlati oktató biztosan jól meg tudja tenni, de nekünk az volt az álláspontunk, hogy ehhez praktikusabb lenne olyan szakmai kerettantervet készíteni, ami nyilván nem tudja a NAT-ot teljesíteni – hiszen abban az óraszámában, ami ott rendelkezésre áll a törvény alapján, nem is lehet –, de a NAT-ban foglalt kulcskompetencia-területekre készüljön egy olyan fejlesztő kerettanterv, ami ezeknek a tanulóknak a tanulás segítségét, tanulásmódszertant, önálló tanulást,

iskolára orientáltságot, a közösségben való együttléte tudja szabályozni, úgyhogy ebben nem egy tantárgyi, hanem inkább műveltségterületi szempontból építkező kerettanterv van kidolgozás alatt – de nincs kész. Amikor meglesz, természetesen hozzuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakmai oldal nevében egy apró kiegészítést vagy reagálást szeretnék hozzáfűzni. Megértettem, amit hallottunk az új szisztémáról a kihirdetés kapcsán, csak egy információt szeretnék mondani a tisztelt tanácsnak. Az előfordulhatott – esetenként elő is fordult – a kerettantervi bizottság egyes korábbi ülésein, hogy mérlegelt a kerettantervi bizottság, és azt mondta, mivel törvényesen a jogszabályi feltételeknek megfelel az adott kerettanterv, a jóváhagyásnak semmiféle akadályát nem látjuk, javasoljuk. Ugyanakkor, például azért, mert nagyon speciális volt bizonyos feltételek alapján, más esetben meg mert úgymond alulról súrolta az elfogadhatóságot a szakmai minőség – hogy finoman fogalmazzak –, és mert volt egy olyan értelmezés, hogy egy erősebb meg egy gyengébb lehetőség, ezért az épp hogy megfelelt megoldást választottuk. Amennyiben az imént hallott szisztéma valósul meg, egy szakmailag esetleg épp hogy megfelelt anyag is zöld utat kaphat a kihirdetés felé.

Köszönöm.

BRASSÓI SÁNDOR: Az a kerettanterv, amiről beszélsz – nem nevesítem –, nem is került kihirdetésre. Csak megjegyzem.

Ez valóban egy vitás helyzet, hogy ha egyszer már jóváhagyja egy testület, utána milyen alapon mondjuk, hogy mégse kerüljön kihirdetésre. Itt a benyújtó mérlegelte a Kerettantervi Bizottság véleményét, és ő maga se tartotta fontosnak. Jelenleg viszont a minőség irányába viheti ezt a folyamatot, mert teljesen egyértelmű a feladat: a Kerettantervi Bizottság számára egy magas kritériumot kell előállítani, ami alapján, aki nem felel meg, nem hirdethető ki. Szerintem ezt így kell a későbbiekben értelmezni, és segíti a gondolkodást, az előrelépést.

ELNÖK: Köszönöm. A diákoldal kíván szólni.

DR. JÁSPER ANDRÁS: Visszatérve az egyetértési joggal kapcsolatos kérdéshez, akkor azt helyesen értelmezzük, hogy nem egy külső kényszer, az Alkotmánybíróság mondotta, hogy nem lehet egyetértési jog, hanem egy miniszteri döntés?

BRASSÓI SÁNDOR: Országgyűlés.

AMBRUS ISTVÁN: De nem csak a közoktatásra igaz ez, hanem általában minden minisztériumra. A szakmai testületek egyetértési jogát a jogalkotó megvonta.

DR. JÁSPER ANDRÁS: A jogforrást keressük, hogy akkor mi is mondta ezt.

BRASSÓI SÁNDOR: A közoktatási törvény.

AMBRUS ISTVÁN: Van egy magasabb. Másik törvényben van.

DR. JÁSPER ANDRÁS: A miniszter a saját hatáskörét korlátozza ebben a rendeletben.

BRASSÓI SÁNDOR: A Ket., a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény, ami nem magasabb rendű a közoktatásinál, csak a hatósági eljárás szabályai vonatkozásában az az

elsőfokú jogforrás, ahhoz kell igazítani a közoktatási törvényt. Ebben nem tudunk vitát nyitni, ezek létező törvények, az Országgyűlés így döntött. Utólag beszélgethetünk arról, hogy ez jó vagy nem jó, de ennek nem látom különösebb értelmét.

LÁSZLÓ FERENC: Távol áll tőlünk a szándék, hogy vitát nyissunk erről, csak azt a jogforrást keressük, ami taxatívén kimondja, hogy az egyetértési jog megvonásra kerül.

BRASSÓI SÁNDOR: A közoktatási törvény.

KESZEI SÁNDOR: A közoktatási törvény módosítása.

AMBRUS ISTVÁN: Nálunk a közoktatási törvény.

LÁSZLÓ FERENC: Tehát itt a közoktatási törvény módosításáról van szó.

BRASSÓI SÁNDOR: Annyit jegyeznék meg, hogy a Ket. kapcsán módosult a közoktatási törvény, tehát nem a tárca nyújtotta be a közoktatási törvényt, hogy majd módosítsa az Országgyűlés, hanem amikor az IRM a Ket.-et benyújtotta, mint az egész közigazgatási hatósági eljárás szabályait átgondoló és strukturáló rendszert, akkor e törvény részeként egy csomó ágazati törvényt is módosítottak, összhangban a Ket.-tel, és az Országgyűlés egyben fogadta el.

ELNÖK: Azt gondolom, most lezárhatjuk ezt a napirendet. Ugye, jól érzékelem? *(Általános egyetértés.)* Köszönöm. Akkor a napirendet lezárom, és következik a 3. számú napirendünk. Kíván-e és tud-e a Közoktatás-politikai Tanács – hogy vagyunk-e elegenden meg kellene számolni... *(Ambrus István: Nincs meg a határozatképesség.)* Nem vagyunk szavazatképesek, eldőlt a kérdés. Haladjunk tovább, tehát a 3. számú napirend következik, a pedagógiai szakszolgálatokról szóló jogszabály tervezete. Az előterjesztőt illeti a szó. *(Közbeszólások.)* Az oldalak száma és a részt vevő tagok száma is szükséges.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács! Nagy Gyöngyi Máriát mutatom be, akit önök már jól ismernek, aki a téma szakembere, a jogszabály-tervezet előkészítője. Itt egy olyan jogszabályról van szó, aminek a módosítása számtalan pont miatt vált szükségessé – nyilván ez a „számtalan” nem pontos, de nagyon-nagyon sok olyan dolog változott meg az ágazati jogszabályban, ami miatt indokoltá válik részben szerkezetében, de leginkább tartalmában átgondolt és egyeztetett dokumentum kiadása. Én megkérem, foglalja össze.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Tisztelttel köszöntöm a Tanács tagjait, és valóban nagyon rövid leszek. Gyakorlatilag másfél éve folyó munka eredménye ez a szakszolgálati rendelet. Első körben egy koncepció kidolgozására, megvitatására került sor, majd a koncepció szakmai vitája után kezdtük el magának a jogszabály kodifikált változatának a kidolgozását. Új jogszabály kiadására azért is kerül sor, mert az előzőnek már tizenöt módosítása volt, ami a szerkezetét elég nehezen kezelhetővé tette, és nem utolsósorban azért, mert képzési kötelezettség a magyar közoktatásban már évek óta nincsen, a jogszabály címe meg képzési kötelezettségről, pedagógiai szakszolgálatokról szólt.

Törekedtünk arra, hogy azokat a kritériumokat jogszabályi szinten megjelenítsük, amelyek elsősorban a diagnosztikai munkával függnek össze, hiszen ezek azok a kérdések, amik

a legtöbb szakmai és egyéb vitát is okozhatták. A mellékletben megjelenik az a – szándékosan nem használom a „protokoll” kifejezést, mert ahhoz, hogy protokollnak nevezhessük, még szakmailag nagyon sokat kell hozzátennünk – eljárásrend, amelyet minden esetben tartania kell a szakértői bizottságoknak, amikor gyermeket vizsgálnak. Szakmai kritériumok is megjelennek.

Én most nem tennék hozzá többet. Amennyiben lesz kérdés, inkább arra fogok válaszolni.

ELNÖK: Köszönjük szépen. A szakmai oldalnak megadom a szót.

DR. DOBOS KRISZTINA: Alapvetően jónak tartjuk a rendeletet. Részleteiben a szakma egyetért azzal, ami az eltérő képességűekkel kapcsolatos vizsgálatokban az elmúlt időszakban problémaként megjelent. Néhány kérdést szeretnék feltenni.

A 12. §-ban van, hogy az 1-6. évfolyamig lehet a tanulói teljesítményértékelés és minősítés alól mentességet kapni. Sokszor később vevődik észre, tehát nem biztos, hogy a hatodik osztályig kiderülnek ezek a problémák. Mi van a később észrevett problémákkal?

A szülő és az iskola együttműködését feltételezi a nevelési tanácsadó, a nevelési tanácsadásra bejutás és a vizsgálatok tekintetében. Néha feloldhatatlan ellentétek vannak a szülő és az iskola között. Ebben nem tudom, hogyan lehet segíteni. Érthető, teljesen természetes, hogy ezek az ellentétek léteznek – a feloldhatatlanság a probléma.

Az utolsó csak egy nüansz. Ahol az eszközök szerepelnek, a 39-40. oldalon, nem tudom, tényleg kell-e ilyen részletességgel – de ez már csak az én személyes véleményem. Mi a csudának kell írógépasztal? (*Nagy Gyöngyi Mária: Már kivettük.*) Van ilyen, hogy kisszék, párnával – nem tudom, rendeleti kérdés-e.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Inkább csak egy értelmező kiegészítés ahhoz, amit Krisztina mondott, de ugyanezt akartam én is említeni. A később észrevett problémákat egészen széles értelemben értem, de abszolút életszerű, hogy esetenként nagyon komoly trükközések kelljenek ahhoz a gyakorlatban, hogy egy-egy sni-s gyereket föl lehessen mentetni. A szülőnek olyan titkos ötletekkel kell rendelkeznie, hogy így nem lehet, de amúgy igen, hogy az érintett szülők nagy része egyáltalán nem biztos, hogy ezeknek az ismeretében van. Amennyire lehet, ha erre mód van, oldani kellene bizonyos életkori határokat, még akkor is, ha szakmailag az adott életkorig ennek ki kéne derülnie. A praxisból tudjuk, hogy sokszor nincs meg a megfelelő papírja az adott gyerekeknek az adott évfolyamig. Csak két dolgot mondanék: az egyik az írásbeli felmentés, a másik pedig bizonyos részképességek – akár a matematika – mint nagyon gyakori kérdés. Ezek az érettségit is érintik, egészen konkrétan: hogy ők hogy tesznek érettségit, meddig lehet erről nyilatkozni. De, mondom, széles értelemben értem.

Köszönöm szépen, haladunk tovább. A szakszervezeti oldalé a szó.

DR. HORVÁTH PÉTER: Köszönöm szépen. A Pedagógusok Szakszervezetének gyógypedagógiai tagozata megtárgyalta az előterjesztést: üdvözlük, és indokoltnak tartják egy új miniszteri rendelet kiadását.

Egyetlen kérdésük lenne. A rendeletben konzekvensen a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, illetve súlyos rendellenessége kifejezés van, ugyanakkor a törvényben – aminek ez a végrehajtása –, továbbra is teljesen más, az organikus meg a nem organikus. Vissza fog ez hatni a törvényre? Ez a kérdés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szülői oldal?

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Köszönöm szépen. Elsősorban a nyitva tartással kapcsolatban szeretnék kérdést föltenni. A 4. §-ban a pedagógiai szakszolgálattal kapcsolatosan le van írva, hogy egész évben folyamatosan működik, szorgalmi időn kívül a működést oly módon kell megszervezni, hogy valamennyi szülői igényt teljesíteni lehessen. Szeretném megkérdezni, hogy akkor ez a teljes évben működik, vagy szorgalmi időn kívül csak ügyelet van-e. Ugyanis a szülők számára nagyon sok problémát jelent – és ide tartozik a nevelési tanácsadó nyitva tartása is. Szakmai konferencián is jeleztem, már korábban is, és nagy felháborodást keltett a nevelési tanácsadó vezetőinek körében, amikor azt mondtam, hogy ők nem nevelési-oktatási intézmény, tehát rájuk a tanév rendje nem vonatkozik. Ők ugyanis természetesnek veszik, hogy csak a szorgalmi időn belül vizsgálják a gyerekeket. Ez probléma a szülőknek abból a szempontból is, hogy nyáron többé-kevésbé tudják biztosítani a gyerekek felügyeletét, tehát sokkal kedvezőbb lenne, hogyha a pedagógiai szakszolgálathoz vizsgálatra, netán a nevelési tanácsadóba a szünetekben is el lehetne vinni a gyerekeket, nem a tanítási időn belül.

Ugyanakkor a rehabilitációs bizottsággal kapcsolatosan szeretném megkérdezni, miért szükséges negyven munkanap ahhoz, hogy megállapítsák a vizsgálat időpontját.

Tehát a teljes tanévben igénybe vehető-e a pedagógiai szakszolgálat és a nevelési tanácsadó? A rehabilitációs bizottság esetében miért szükséges negyven nap?

A következő a 7. §-hoz kapcsolódna. Van pedagógiai szakszolgálat, amit önkormányzati feladatellátásban vesznek igénybe, és van, amit nem önkormányzati feladatellátás keretében. Viszont ez köti, hogy közoktatási megállapodást kössenek. Szeretném megkérdezni, ha civil szervezet vagy magánszemély végez különböző szakszolgálati feladatokat, kérhet-e pénzt, és ha igen, mi az az összeg, amit elkérhet? Van-e ennek hivatalos listája?

Az utolsó pedig a 16. § (8) bekezdésében szó van az esélyegyenlőségi szakértőről. Ezzel kapcsolatosan szeretném megkérdezni, ki kérheti fel, esetleg szülő is kérheti-e, és ha igen, hol található ilyen. Egyébként pedig csak szeretném megerősíteni a szakmai oldal által elmondottakat, hogy nagyon sok esetben, különösen az általános iskolából a középiskolába kerülő tanulók esetében a 9. vagy 10. évfolyamon derül ki, hogy valamilyen tanulási nehézséggel küszködik a tanuló. Jó lenne, ha a későbbi időponttal kapcsolatosan valami kedvező választ kaphatnánk.

Szeretném még Péli Lajosnének továbbadni a szót.

PÉLI LAJOSNÉ: Szeretném előrebocsátani, hogy az integráltan tanuló hallássérült gyerekek szülői egyesületét képviselem. A korai fejlesztéssel kapcsolatban nagyon jó tapasztalataink vannak vidéki és fővárosi viszonylatban, úgyhogy erről többet nem szeretnék mondani. A fejlesztő pedagógiáról szeretnék említést tenni. Az előterjesztésbe olvastam, hogy a fejlesztőpedagógusnak pedagógus az alapképzettsége, de mellette szakirányú fejlesztő szakképzettség is szükséges. A többségi iskolákban az elvárás mind az ép, mind a sérült, integráltan tanuló gyerekek esetében az, hogy a pedagógus jól képzett legyen, állandóan képezze magát, rendszeresen hospitáljon az osztályban, megfigyelje a fejlesztett gyereket munka közben, időnként beüljön mellé, segítse, konzultáljon a tanítókkal, a szülőkkel. Olyat is ismerek, hogy fejlesztő pedagógusnak diszlexiás gyerek is volt a tanítványai között, ezért elvégezte a Meixner-féle erre vonatkozó tanfolyamot, tehát nagyon jól képezte magát, de sajnos találkoztam olyan fejlesztőpedagógussal is, aki, miután nem tudott velük megfelelően foglalkozni, egészen a hatodik osztályig kényszerítették a gyerekeket arra, hogy fejlesztésre járjanak. Remélem, hogy ez csak egy fehér holló.

Nem a fejlesztőpedagógus tehet arról, hogy ötödikben állandón szakórától vitték ki a gyerekeket. Megszámoltam – mert nekem is közöm volt a dologhoz nagymamaként: negyven irodalomórától vitték ki a gyerekeket, a nélkül, hogy bárki, akár magyartanár, fejlesztő vagy bárki pótolta volna. A végén úgy sikerült megszabadulni ettől, hogy a nevelési tanácsadó vezetője, kérésünkre, írt egy levelet az iskolának, hogy szakórától nem lehet elvinni. Ez után jött a rajz, az ének, a testnevelés, osztályfőnöki stb. Hosszú hercehurca után sikerült elintézni, hogy legalább már hatodikban ne kelljen járni erre a nem megfelelő fejlesztésre. Sajnos, csak az egyik gyereknél, mert a másinak a szülei nem voltak olyan harciasak – meg oda járt még egy kisebb gyerekük –, úgyhogy az maradt még hatodikban is. Ennyit az ép gyerekekkel kapcsolatban.

A Gyógypedagógiai Szemle legújabb számában nagyon részletes tanulmányokat olvastam integrált gyerekek helyzetéről, benne az integráltan tanuló sérült gyerekek fejlesztéséről és az ezzel kapcsolatos problémákról. Az egyik probléma a tanulmány szerzője szerint, hogy a rehabilitációs fejlesztés pluszként jár, tehát nem lehet szakórától kihozni a gyereket, ugyanúgy, mint az ép gyereket sem. A szerző másik megállapítása az volt, hogy egyes pedagógusok elvárják a fejlesztő gyógypedagógustól, hogy fejlesztés címén korrepetálják a gyerekeket, ne pedig fejlesszék. Nem kétséges, hogy az integráltan tanuló sérült gyerekeknek gyógypedagógiai megsegítésre szükségük van. Hogy ez hogyan működik? Itt megint a Gyógypedagógiai Szemlére hivatkozva idézem az egyik szerzőt: „Az utazó gyógypedagógusok nem tudnak szorosabb kapcsolatot kiépíteni a pedagógusokkal, esélyük sincs a tantestület tagjává válni minimális szinten sem, kívülállók maradnak, akitől nehezen fogadnak el véleményt, javaslatot.” Ennyit az utazó gyógypedagógusokról. A legnagyobb esély akkor van, ha teljes állásban dolgozik a gyógypedagógus a tantestületben, annak aktív, szerves részeként. A gyógypedagógiai tanácsadás rendszere még nem épült ki nálunk – mondja a szerző –, azt fenntartással kezelik. Amíg a többségi iskolába járó integrált gyerekek tényleges gyógypedagógiai megsegítése nem oldódik meg, addig továbbra is főleg a szülőket fogja terhelni a sérült gyerekek sikeresebb beilleszkedésének elősegítése.

Tizenöt év telt el az integráció kezdete óta, sőt, tizenhét, és sajnos, ebben a témában még nem sikerült előbbre jutni. Itt tehát van bőven pótolnivaló. Köszönöm.

KESZEI SÁNDOR: Röviden én is kérdeznék.

A 18. §-ban van, hogy mikor köteles szakvéleményt kérni a nevelési tanácsadótól az óvoda: ha a szülő kéri, vagy az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása céljából – és itt van az, hogy az óvodába járó gyerek esetében annak megítélésére, hogy hétéves korában szükséges-e újabb nevelési évet kezdeni. A közoktatási törvényben úgy van, úgy emlékszem, hogy akkor is a szülő beleegyezése kell: csak a szülő kérésére. Úgy néz ki, most az iskola vagy az óvoda dönt úgy, hogy elküldi vizsgálatra, és dönt, hogy ott marad az óvodában, és tovább fogyasztja az óvodai normatívát.

A másik kérdésünk: nagyon sok helyen ott van, hogy a jegyzőhöz kell jelenteni. A jegyző ezeket nyilvántartja? Mi keresgéltek, és elutasított a jegyző, hogy neki ilyen nincs, meg olyan nincs, és nincsenek meg ezek a nyilvántartások. Ha nyilván kell tartani, az már nekem elég válasz, úgyhogy köszönöm szépen.

Jön a 19. §. Ez azt mondja, hogy... követően harmadik évben történik a felülvizsgálat. A kérdésem, hogy diszkalkulia esetében is felül kell vizsgálni két- vagy háromévenként? Úgy gondoljuk, hogy ez nem változik meg, a gyerek nem fog meggyógyulni soha. Az iskolák elküldik őket felülvizsgálatra.

A másik kérdés, hogy a gyerek a tankötelezettségét teljesítette – ez a 19. § (7) bekezdése, az előző volt a (6) –, felnőttoktatásba kerül. Huszonhárom éves koráig járhatna nappali rendszerű

iskolai oktatásba, de a nappali oktatás munkarendje szerint működő felnőttoktatásban viszont fizetni kell egy elég magas díjat, most 55 ezer forintot, hogy megállapítsák, a gyerek diszkalkuliás – az, aki öt vagy hat évvel ezelőtt is az volt. Most elvittük a felnőttoktatásba járó gyereket 55 ezer forintért. Tud-e a minisztérium támogatni – tizenegy ilyen esetünk volt –, hogy a felnőttoktatásba kerülő gyerek, ha egyszer érvényes papírja van hat évvel ezelőttről, hogy ő diszkalkuliás – most csak kiemeltem a diszkalkuliát –, akkor folyamatos az ő felmentése és a mentessége.

A legfontosabb kérdésem a 21. §-sal kapcsolatos: „Ha a tanuló iskolapszichológus-vizsgálaton és fejlesztő foglalkozásokon vesz részt, a nevelőtestület képviselőjének bevonásával kell kialakítani a terápiás gondozás menetét.” A közoktatási törvény 13. §-a szerint a nevelőtestület nevelési tanácsadóba küldheti a gyereket. Itt arról van szó? Mert akkor lennének kifogásaink ezzel kapcsolatban – nem most.

Az iskolapszichológus csak a tanulókat vizsgálhatja, vagy vizsgálhatja esetleg a pedagógusokat is? Van olyan iskolaigazgató ismerősöm, aki szeretne volna pszichológussal megvizsgáltatni az alkoholizáló pedagógusát, és nem volt rá lehetőség. *(Közbeszólások: Azt szondával kell, Sándor!)* Nem azt, hogy akkor ivott, hanem hogy delíriumos állapotban járt be állandóan. De nem ez a lényeg, hanem hogy igen vagy nem: lehet-e a pedagógust is vizsgálnia.

Tehát felnőttoktatás, jegyzők és a diszkalkuliások mentessége működik-e a felnőttoktatásban.

A másik a pedagógiai szakszolgáltatók pályaválasztási funkciója, akik – főleg a megyeiek – beiskolázási tájékoztatót adnak ki augusztusban, szeptember elején, amikor még egyáltalán nem történt meg a fenntartó által az indítás engedélyezése. Utána csak október 15-én jelezhetik a KIFIR-nek, hogy milyen tanulmányi területeket indítanak, és nagyon sokszor köze nincs egymáshoz a kiadványnak és a KIFIR tanulmányterületi jegyzékének. Tulajdonképpen félrevezetik a szülőket, akik arra mennek, hogy oda viszik a gyereket, és kiderül, hogy ilyesmi van. Lehetséges-e, hogy ezek a pályaválasztási kiadványok ne augusztusban jelenjenek meg iskolai reklámként, hanem a KIFIR után, amikor a tanulmányi területeket már bejelentették az iskolák – és még akkor se biztos, hogy indítják azokat.

Ezek a kérdéseink. Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Önkormányzati oldal!

HELTAI MIKLÓS: Mielőtt röviden a véleményünket mondanám, kérem, tessék már megnézni a következő paragrafusokat: 9. § (1) bekezdés ca) pont. Szerintem annak a mondatnak nincs értelme, legalábbis én nem tudtam felfogni: „Megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődése organikus okra visszavezethető vezethet tartós és súlyos rendellenességnek...”. Itt valami nincs rendben az alannyal, állítmánnyal. Majd tessék kedves megnézni! Benne maradt valami.

A 10. § (4) bekezdésben: „...meghatározottak szerint nyilatkozott” szerintem ez a helyes szöveg, nem „a meghatározottak szerinti nyilatkozat”.

Végül a 17. § (4) bekezdését tessék szíves lenni megnézni: „Ha a szakértői és rehabilitációs bizottság a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd, akkor...” – ilyen személyeket talán mégse kellene a szakértői és rehabilitációs bizottságba bevonni, ha csak nem valami mulatságos sajtóhibáról van szó.

Az érdemi részről. Elég alaposan elemeztem, mert az integrált oktatás mélységesen érint, de itt most képtelenség a rendelkezésre álló három percben ezt elemezni, úgyhogy csak a lényegét próbálom röviden elmondani.

Az előterjesztés jelentősége túlmutat a javaslatban szabályozott kérdéseken. Közismert és sajnálatos tény, hogy nagymértékben növekszik azon gyermekek köre, akik érintettek a tervezetben szabályozott ügyekben – megismerési, beilleszkedési zavarok, képességhiányok, fogyatékoságok. Az is közismert, hogy pedagógiailag legalábbis vitatottak az együtt- vagy különnevelés kérdései és mértékei. A probléma igen érzékeny, mert bármely oldalról vizsgálva alapvető emberi, gyermeki, szülői, nevelői jogokat érint. Csak néhány példa:

Joga van a gyermeknek a többivel való együttnevelkedésre megismerési zavar esetén is, éppen a közösségi hatás pozitívumainak fejlesztő hatásai reményében. De minden gyakorló pedagógus tudja, hogy a külön foglalkozás a többiektől vonja el az időt, erőt, ez viszont a gyermekközösségek egészének jogait érintő kérdés. Nem szólva arról, hogy a pedagógusnak meg az a joga, hogy olyan munkát végezzen, amire felkészítették, márpedig a különleges foglalkozásra való felkészítést az általános pedagógiai tanulmányokkal legfeljebb érintik.

Végül tudjuk, hogy a szülők számára az esetek jó részében nem pedagógiai, hanem presztízskérdés, hogy a gyermek együtt jár a többivel vagy nem, függetlenül attól, hogy ezzel a gyermekének rosszat tesz, ha erőlteti.

Még nehezebb problémát jelentenek a beilleszkedési zavarral küzdők, akik sokszor a többiek biztonságát veszélyeztetik. Ide illesztetem a közoktatási törvény 20. és 21. §-át, amely egyenrangú oktatási intézményként kezeli az óvodát, általános iskolát, gimnáziumot és a gyógypedagógiai stb. intézményeket is, továbbá a jelen rendeletben érintett szakszolgálati intézményeket. Azaz, ha a törvény – jogosan – nem tesz különbséget a közoktatás intézményei között, hanem a többiekkel egy sorban szerepel a gyógypedagógiai oktatási-nevelési intézmény, akkor a kapcsolódó törvényeknek és rendeleteknek is a többiekkel egyenrangúként kellene ezeket kezelniük, azaz a gyógypedagógiai intézmények igénybevétele ne a lehetőségek szélső határa legyen, hanem egy lehetőség a többiek közül.

Továbbá egy ilyen rendelkezésben az összes érdekelt fél érdekeinek harmonizálására kellene törekedni, megadva a kezdeményezés jogát például nemcsak a szülőnek – akik ezt nagyon helyesen megkapják –, hanem a nevelőnek, igazgatónak is, akik viszont nem kapják meg a különleges gondozás kezdeményezésére. Meggondolandó a jogkörök szűkítése – például a szülők esetében –, a szakértők által meghatározott gondozás igénybevitelében vagy elutasításában.

Természetesen a Közoktatás-politikai Tanácsban rendelkezésünkre álló öt perc nem elegendő a kérdés elmélyült elemzéséhez, de mégis megkérdeznénk, hogyan készült a tervezet: megelőzte-e az érintett iskolák nevelőivel, vezetőivel való konzultáció, a problémák teljes mértékű feltárása, vagy csak szokásos módon szakértők és hivatalnokok szűk köre alkotott egy olyan rendszert, amely kihatásaiban nagyon sokakat érint.

A fentieket figyelembe véve javaslataink a következők:

Ha nem széle körű egyeztetés alapján született a tervezet pótolják ezt, és ennek figyelembevételével módosítsanak. Miután ez megtörtént, külön programban tervezzék meg a gyógypedagógiai korrekciós stb. intézmények fejlesztési programját, illetve a normál intézményekben a különleges foglalkozások tárgyi és személyi feltételeinek kötelező biztosítását, hozzáróndelve mindezekhez a megfelelő törvényi garanciákat.

A megfelelő paragrafusokat, ahol mind ezek a kényes kérdések jönnek elő, felsorolom, de ezzel most nem töltöm az időt. Azzal szeretném zárni, hogy a gyógypedagógiai oktatás stb. pénzbe kerül ugyan, de nagyon eredményes, és történelmi múltja van Magyarországon. Nem értem az ettől való irtózást. De ha már – és nagyon örülök, hogy a kedves szülő ezt már mondta – van egy ilyen rendszer, akkor meg úgy kell harmonizálni, hogy ne szakóráról vigyék ki a gyerekeket. Harmadszor meg legyen meg a megfelelő szakember, aki ezt elvégzi. Ez egy nagyon

nehéz kérdés, és időnként meg kellene kérdezni a gyakorló pedagógusokat. Jomagamnak van általános iskolai gyakorlatom is, tehát tudom, hogy ez mit jelent. Szó sincs arról, hogy itt valami kényszerintézkedésekre kellene sort keríteni, de hogy bizonyos perspektívákat, alternatívákat esetleg hatóságilag kötelezővé tenni azok számára, akik nem elég érettek arra, hogy ezt igénybe vegyék, az azért példának okáért erőteljesen meggondolandó.

Nem tudom, érthető-e, amiről beszéltem. Ez egy nagyon súlyos és mély társadalmi probléma, azért beszéltem itt a kisebbségi önkormányzat képviselőjével – nagyon sajnálom, hogy már nincs itt –, és megállapodtunk, hogy ez ügyben egyszer külön leülünk, mert szerintem ezeket a kérdéseket meg összemosni nem lenne szabad. Akik ezt erre használják fel, azoknak büntetőjogi felelősséggel kellene szembenézni. A pedagógiai kérdéseket ezekkel a kérdésekkel nem volna szabad összekeverni.

Pedagógiai kérdés az, hogy meddig, milyen mértékig egészséges és normális az együtt- vagy különnevelés. Nem érzem, hogy ez a rendelkezéseggyüttes a nagyon egyoldalú felfogásával ezt a kérdést kellőképpen segítene megítélni, főleg, mert maguk a gyakorló pedagógusok kimaradnak a dolog megítéléséből.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Diákoldal!

DR. JÁSPER ANDRÁS: Diákoldalként üdvözljük, hogy a szülő döntési joga tág ebben a körben, ugyanakkor hiányoljuk, hogy kizárólagosan szülői döntésként jelenik meg. Konkrétan arról van szó, vannak olyan pedagógiai szolgáltatások, amelyek véleményünk szerint a szülő beleegyezése nélkül is elérhetővé kellene váljanak a diákok számára – céloznék itt például a pályaválasztási, illetve továbbtanulási tanácsadásra. Tudjuk, hogy ebben az ügyben adott esetben a szülő és a tanuló között vitahelyzet alakulhat ki. Nem értjük az indokát, hogy a tanuló az információt miért nem tudja egyedül is beszerezni, miért ne kérhetné. Azt mondja a jogszabály, hogy a szülő döntésére és kezdeményezésére indul. Véleményünk szerint van olyan szolgáltatás, ahol a tanuló kezdeményezésére is meg kellene induljon.

A másik az iskolaérettségi döntéssel függ össze. Lehet, hogy az én sutaságom, hogy nem találtam meg az iskolaérettségi döntéssel kapcsolatosan a jogorvoslat lehetőségét, de problémaként érzékeltük azt a helyzetet, amikor a szülő vitatta az iskolaérettség meg nem adását, ezzel a vitájával az önkormányzathoz fordult, felülvizsgálatot kérve, ő maga egy másik szakértőtől beszerezte az alternatív véleményt, az önkormányzati véleményt pedig a Közigazgatási Hivatal azzal dobta vissza, hogy az önkormányzat nem illetékes az ügyben, merthogy a tankötelezettség teremt meg számára az ügyintézéshez szükséges hatáskört, tankötelezettség pedig az iskolaérettség elérésével keletkezik. Itt van egy, lehet, hogy csak ismerethiányból adódó probléma, de gyanítom, hogy ennél többről van szó. Ennek a rendezése szerintem szükséges volna.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mivel a kisebbségi oldal képviselője már nincs jelen, a kormányzati oldalt illeti a szó.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Igyekszem röviden, de mindenre érdemben válaszolni – visszafelé haladnék.

Most kerestem a rendeletben is a hivatkozást, mert biztosan benne van, hogy a közoktatási törvény is egyértelműen rendelkezik arról, hogy a szülő jogait a nagykorú diák nyilván önmaga...

DR. JÁSPER ANDRÁS: De itt nem a nagykorúakról van szó! A 14-16 évesekről.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ott együtt gyakorolják. A szülő nem zárható ki.

DR. JÁSPER ANDRÁS: De a korlátozott cselekvőképességbe bőven belefér, hogy a véleményért egyedül megyek oda, és ezt a szülő beleegyezése nélkül teszem. (*Ambrus István: A jogképességre gondolsz, nem?*) Nem, a jogképesség mindenkit megillet. Én a korlátozottan cselekvőképes tanulóakra gondolok, a 14-18 évesekre.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Nem szeretnék úgy tenni, mintha erre én most kapásból válaszolni tudnék...

DR. JÁSPER ANDRÁS: Azt mondja a gyermekjogi egyezmény, hogy az információhoz a gyermek hozzáférhet. Azt gondolom, ez a jog itt sérül akkor, hogyha a szülővel együtt kell minden egyes esetben.

KESZEI SÁNDOR: Akkor döntés még nem születik.

DR. JÁSPER ANDRÁS: Egyébként azt is mondja a törvény, hogy ha vita van a szülő és a tanuló között, végső soron a gyámhivatal dönt – de a gyerekek ehhez döntési helyzetbe kell kerülnie. Ezért mondom, hogy itt önállóan is kezdeményezhessen.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Köszönöm, feljegyeztem. Nyilván a rendeletalkotás során elsősorban azok az eljárások voltak szem előtt, amelyeknél a szülőt semmi szín alatt nem lehet megkerülni – számtalan más példát tudnánk felsorolni, amikor az óvodában valamilyen képességvizsgálatot végeznek, vagy az iskolában a pszichológus megvizsgálta úgy a tanulót, hogy a szülő nem is tudott róla. Mindenképpen szeretnénk az ilyen eseteket megelőzni.

A pályaválasztási tanácsadáson való részvétel során elfogadom, hogy a szülő jelenléte tekintetében esetleg ebből a szigorból engedni érdemes, például hogy a szülő hozzájárulásával a diák egyedül is részt vehet – de a szülőnek mindenképpen tudnia kell.

DR. JÁSPER ANDRÁS: De hogy tud róla vagy hogy hozzájárul, az nem ugyanaz. Azt el tudom fogadni, hogy a szülőt erről értesítik, de azt nem, hogy rajta múljon, hogy a gyerek megkapja az információt vagy sem.

DR. DOBOS KRISZTINA: Mert ha konfliktus van, és a szülő nem akarja... Ebben van igazság.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Akkor jön a gyámügyi dolog.

Reagálnék még arra, hogy az integrált nevelés meg az iskoláztatás. Ez a pedagógiai szakszolgáltatokról szóló jogszabály. Természetesen nem terjedhet ki, nem veheti át azokat a funkciókat, amelyeknek a szabályozása a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelethez tartozik. Ha kizárólagosan a sajátos nevelési igényű gyermek- és tanulói körrel beszélünk, annak a megállapításával vagy kizárásával tud foglalkozni.

Ehhez kapcsolódva mindjárt reagálnék arra is, miért kell annyi idő a szakvélemény megállapításához. A tervezet előttem lévő, már az egyeztetések alapján módosított változata, a

Ket.-tel is összhangban, úgy fogalmaz, hogy a vizsgálatot követő 22 napon belül kell elkészíteni a szakvéleményt. Ami a tanács tagjaihoz került, az ugyanaz, mint ami az egyeztetésre, OKNT-ülésre kikerült változat, mert úgy tartottuk tisztességesnek, hogy önök is azt olvassák, amit az önök kollégái vagy az önök által képviselt szervezetek olvastak, hogy ne másik variáció kerüljön önökhöz, még akkor is, ha abban már nem lettek volna benne azok az elírások, pontatlanságok, amiket ők jeleztek. Természetesen elsőként azokat javítottuk. De nem lett volna tisztességes, hogyha egy más tervezetet adunk oda, hiszen ők is ezt látták, ezt véleményezték.

Nagyon széles körű egyeztetése volt a szakszolgálati rendelet előkészítésének. A szakmai szervezetek koordinálták, a Pozitív Országos Szakmai Egyesület és minden érintett szakmai szervezet részt vett benne. Ők úgy ítélték meg hogy ilyen mértékű szakmai egyeztetésben még az életükben nem volt részük. Erről egy kimutatást is készítettek: 178 órát ültek együtt, közösen a különböző szintereken a különböző képviselők, két alkalommal személyesen Szüdi államtitkár úrral közösen konzultálva történt az egyeztetés. Felelősen ki merem jelenteni tehát, hogy ez egyeztetve van.

Az értékelés-minősítés alóli mentesítéshez kapcsolódna az 1-6. évfolyamig ez az alapszabály, de utána a rendelet azt mondja, hogy ha annál későbbi időpontban kerül sor – igaz, akkor is az a megkötés, hogy azon év március 31. napjáig, amikor a tanuló a tantárgy tanulását megkezdte –, be kell csatolni az iskola igazgatójának a tanulót tanító pedagógusoknak a véleményére épített javaslatát. Nem húzom vele az időt. Ha más oldalról közelítenénk meg, akkor bizony nagyon sok kritikát kapunk azért, mert a szabályozás eredményeként érettségi előtt egy-egy osztályban kitör a diszlexia-járvány, és egyebek, nem beszélve arról, hogy az értékelés-minősítés alóli mentesítés nem azt jelenti, hogy nem tanulja a tanuló a tantárgyat. Azért még néhány intézményben is sajnos tudatosítani kell ezt. Ez azt jelenti, hogy rá nem vonatkozik a helyi tantervben a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges követelmények teljesítési kötelezettsége. Aki értékellés-minősítés alól mentesítve van, az a tantárgyat ugyanúgy tanulja, csak abban az ütemben, ahogy az neki megy. Ha százas átlépés a helyi tanterv, akkor nála az egyéni fejlesztésben akár a tízes szerepel. A tanulónak ebből később hátránya is származhat – ezt tudjuk. Nem szabad, az iskolának és a szakembereknek is felelőssége, hogy valóban csak akkor kerüljön erre sor, ha mindenképpen indokolt az értékelés-minősítés alóli mentesítés.

Hogy mi lesz ezekkel a tanulókkal – valaki feltette a kérdést –, itt a szabályozás már teljesen a felsőoktatásig egymásra épülően rendezett. Hogyha az adott tantárgy vagy tantárgyrész olyan tantárgyra épül, ami kötelező érettségi tárgy, akkor az érettségiről szóló kormányrendeletben foglalt szabályozás szerint a tanuló másik tárgyat választhat, az írásbeliség helyett szóbeliséget – ezzel már nincs probléma, sőt, már a felsőoktatásban is mind a felvételinél, mind a felsőoktatási tanulmányok során a valóban szükséges előnyben részesítés feltételei adottak és jogszabályilag is rendezett.

Ide tartozik még a fejlesztőpedagógus meg az óráról való kivétel. Ez egy tanuló ellen elkövetett bűn. Ebben a kérdésben mindig ilyen határozottan szoktam fogalmazni. Ugyanis a közoktatási törvény a tanuló kötelezettségévé teszi a tanórákon való részvételt, az iskola kötelezettségévé pedig azt, hogy ha a tanórák bizonyos százalékán nem vett részt a tanuló, nem is mérlegelheti az ő meglévő tudását, hanem meg kell buktatnia bizonyos tárgyakból. Ha egy iskola úgy szervezeti a feladatellátását, hogy ő teszi lehetetlenné, hogy a tanuló részt vegyen az órán, az nem engedhető meg. Mint ahogy nem engedhető meg az sem, hogy egy sajátos nevelési igényű tanuló azokról a tanórákról, készségi tárgyakról kivigyenek, ahol ő esetleg ugyanolyan sikeres vagy sikeresebb, ahol olyanokat tud produkálni, ami alapján őt a közösség elfogadja. Természetesen lehetnek olyan helyzetek, amikor matematika, anyanyelv vagy bármely más tanórán mindenkinek az lenne az érdeke, hogy a felzárkóztatásra szoruló tanulókkal külön

foglalkozunk. Ezt nem tiltja semmi: csoportbontásban lehet tanítani. Tehát az iskola megteheti, hogy a párhuzamos osztályokból megadott fejlesztési cél eléréséig, meghatározott időtartamig azt mondja, hogy most csoportbontásban tanítok: van két osztályom, abból létrehozok három csoportot – de ez ugyanúgy matematikaóra mindenkinek, nem fejlesztés és nem rehabilitációs óra. Ez nagyon fontos.

A szülő és az iskola együttműködésének hiánya, illetve a konfliktusok. A nevelési tanácsadóval való együttműködés során hozzánk is eljut egynéhány ilyen konfliktus híre vagy a szülő, vagy az iskola jelzése alapján. Itt a jogszabály csak a jegyzőhöz fordulást tesz lehetővé, amikor kötelezik a szülőt arra, hogy a gyermek érdekében valamilyen pedagógiai szakszolgáltatást, terápiát igénybe vegyen. Itt mindig a gyermek érdeke az elsődleges. Ez is az a terület, amikor, ha a konfliktus feloldhatatlannak tűnik, a gyermekjóléti szolgálat bevonásán keresztül érhető el a megfelelőnek tartott eredmény.

A megismerő funkciók és a viselkedés organikus okra visszavezethető vagy vissza nem vezethető. A tisztelt testület is foglalkozott ezzel a kérdéssel, amikor ezt érintően módosításra került a jelenleg hatályos szakszolgálati rendelet, úgyhogy részletesen nem foglalkozom vele. Ebben a rendeletben bevezeti a rövidített fogalmat, a szakmai szervezetek kérésére és a velük való egyeztetés alapján, hogy ezt az organikus okra visszavezethető vagy vissza nem vezethetőt ne használjuk, ha nem feltétlenül szükséges. Ezért a tartós, a súlyos a két kategória megkülönböztetése – a rendelet az elején bevezeti, és ezzel gyakorlatilag engedélyezi erre a két sni-körre ezeknek a kifejezéseknek a használatát.

A szünidei nyitva tartás is egy folyamatosan előkerülő kérdés. A hatályos az, hogy ügyeletet kell tartani, ügyeleti napot kell kijelölni – nem ebben a rendeletben, hanem ami jelenleg hatályban van –, és ezt közzé kell tenni. Ez annyiban módosult, hogy a szülői igényeknek megfelelően biztosítani kell. Ha ez a rendelet megszűnik, akkor lesz lehetőségünk rá, hogy a különböző tájékoztatásokban felhívjuk a figyelmet, ami most is él, hogy a szervezeti és működési szabályzatban rendezni kell, illetve a fenntartó felelőssége is, hogy felmérje az igényeket. Van olyan ellátás, amit folyamatosan a gyermek érdekében biztosítani kell. Volt olyan változata a rendeletnek, amikor a folyamatos nyitva tartás szerepelt, most nem mondom el azt az utat, aminek az eredményeként ez a megfogalmazás került be. *(Keszei Sándor: Nem akarnak dolgozni!)*

A nem önkormányzati intézmények közreműködése volt még kérdés, meg hogy mennyi pénz szedhető. Ez a rendelet meg a közoktatási törvény is tartalmazza: akkor, hogyha térítést szednek, a folyó kiadásra jutót. Megvan az intézmény költségvetése, mennyit fordít egy főre, egy órára mennyi jut belőle – ez az az összeg, ami kérhető. De ha a közoktatási törvény alapján önkormányzati feladatellátásban részt vesz az intézmény, a szülőtől változatlanul nem kérhető pénz. Ez eddig is így volt.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Bocsánat, ha egy civil szervezet vagy magánember csinálja?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Nem csinálhatja. Pedagógiai szakszolgálati feladatot pedagógiai szakszolgálati intézmény láthat el. Létrehozhat intézményt, aztán ha ő valamit csinál, az már egy polgárjogi szerződés. De ennek ehhez semmi köze, mert nem ezt csinálja. Tudjuk, hogy vannak olyan, önmagukat reklámozó különböző terápiákat, egyebeket önmaguk szerint ellátó intézmények – ez nyilván mindenkinek saját joga és felelőssége, hogy ő azt mondja, én kipróbálom, mert ebben bízom. Nekünk az a felelősségünk, hogy ha a pedagógiai szakszolgálat keretében folyik, akkor a minimálisan azonos szakmai normák legyenek meg.

A civil szervezetek esetében a civilek döntenek arról, hogy ők mit csinálnak – ebbe viszont nem szólhatunk bele, mert azon joggal megsértődnének.

DR. DOBOS KRISZTINA: Bocsánat, csak ha az van kiírva, hogy „Zöld Margaréta Nevelési Tanácsadó”, akkor nem járhat el az állam, hogy a „nevelési tanácsadó” kifejezést ne használják? Mert az lehet, hogy Zöld Margaréta. Nyilván a szülőt megtéveszti, mert ő azt látja, hogy nevelési tanácsadó...

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ha ilyen jelzést kapunk, biztos vagyok benne, hogy megtesszük a lépéseket. Én ilyenrel még nem találkoztam, hogy nevelési tanácsadó néven lenne, ami nem az. Inkább ilyen egyesület, olyan játszóház – nem, Ágnes?

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Igen, igen!

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Tehát nem ilyenrel találkoztál?

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Nem nevelési tanácsadó néven.

DR. DOBOS KRISZTINA: Tehát nem írja ki, hogy szakszolgálat.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Meg azt se írják ki, hogy korai fejlesztő központ – legalábbis remélem.

A jegyző nyilvántartja-e a tankötelest? A jegyző felel a tankötelezettség teljesítéséért, úgyhogy ott nyilván kell tartania.

KESZEI SÁNDOR: Van tíz levelem, amiben elküldött az iskolához.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Nem tudom, milyen ügyben kereste fel őt, és milyen kérdésben – valószínűleg ez befolyásolta a választ.

Felülvizsgálat két-háromévenkénti szükségessége. Igen, ehhez határozottan ragaszkodik... (*Keszei Sándor: Diszkalkulia esetén?*) Nem csak diszkalkulia esetén, hanem minden esetben. A felülvizsgálatnak a közoktatásban nem az a célja, hogy megállapítsa arról a vak tanulóról, hogy ő még mindig nem lát, hanem hogy a fejlesztés eredményeit is megnézzék: hogy megkapja-e a megfelelő rehabilitációt, szükséges-e javaslatétel az intézményváltásra – például integrált nevelésből gyógypedagógiai intézménybe vagy fordítva. Tehát a felülvizsgálat nem a dokumentálás, hanem az adott helyzet felmérése és javaslatétel. Mert azt is feltételezhetjük, hogy a fejlesztésnek időnként eredményei is vannak, és változik a gyermek – ezért van a rehabilitációs órakeret, fejlesztő órakeret, és hogy az iskola szabadon gazdálkodik vele. Ha három évvel ezelőtt leírták, hogy a téri tájékozódását javítani kell, lehet, hogy egy év múlva ő a legjobban téri tájékozódó – ugye, senki nem gondolhatja komolyan, hogy a legközelebbi felülvizsgálatig azt kell csinálni! Azért van ott a pedagógus, akinek van tudása, gyógypedagógus, akinek szintén van tudása, hogy megfelelően és rugalmasan használja fel ezt az órakeretet.

A felnőttoktatással kapcsolatosan a rendelet nyilván nem tud másképpen szabályozni, mint a törvény. Nem biztos, hogy megfelelő eredményt hozna egy olyan liberalizálás. Azt hiszem, mindenkinek az az érdeke, hogy ha egyazon szakterületet, egy képesítést megszerez, az ahhoz a képesítéshez tartozó tudással rendelkezék.

Az iskolapszichológus természetesen nem vizsgálhatja a pedagógust, sőt, mivel központosított előirányzat terhére egy létszámbővítésre került sor – kormányhatározat van arról, hogy három évig így van –, és mivel az iskolapszichológiának nincs pillanatnyilag sem jogszabályi háttere, sem olyan szakmai háttere, ezért a minisztérium szervezett egy háromnapos szakmai konferenciát az iskolapszichológusként dolgozó kollégák számára – a szakmai anyag elérhető a honlapunkon is –, aminek éppen ez volt a célja, hogy az iskolapszichológiai szolgáltatás miben más, mint a nevelési tanácsadóban egy terápiás, mi az ő feladata, és külön felhívták szakembereink a figyelmet, még attól is óvakodjanak, hogy ha a kollégájuk egy magán jellegű problémában segítséget kért, akkor is azt nagyon kedvesen, de határozottan utasítsák el – természetesen segítséget adva, hogy az ő problémájával hol tudnak foglalkozni. Itt egy kollegális kapcsolat nem keveredhet össze egy terapeuta-kliens kapcsolattal. Ennek a munkának vannak olyan etikai és szakmai szabályai, amik nem kerülhetők meg. Ez semmi szín alatt nem lehetséges.

Mi az, amit kihagytam?

KESZEI SÁNDOR: A pályaválasztási kiadvány.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Nem tudok rá válaszolni. A pályaválasztási kiadványt nem a minisztérium adja ki. Annyit tudok hozzátenni, hogy március 31-éig kell döntenie a fenntartónak, hogy a következő tanévben melyik intézményében mit hogyan szerez át. Nyilván ez szinkronban van...

AMBRUS ISTVÁN: Csak a kiadványok nincsenek – ez régi probléma.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: De a kiadvány magánkiadvány.

KESZEI SÁNDOR: Megyei pedagógiai intézeti.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Esélyegyenlőségi szakértő?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ez is ismert, hiszen a testület előtt is volt téma nem egyszer, nem kétszer, felülvizsgálattal, egyebekkel. Nagyon sokszor felröppent – és még ma is felröppen – az a vélt vagy valós információ, miszerint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók sajátos nevelési igényűvé minősítése mögött diszkriminációs törekvés áll. A megelőzés az egyik eleme az esélyegyenlőségi szakértő. A rendelet is kimondja: ha a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, kérheti a szülő. Ebben a tervezetben még úgy van, hogy „részt vesz”, de közben IRM- és egyéb egyeztetések alapján itt is úgy lett, hogy a szülő kérésére vesz részt, hogy ne erőszakoljuk rá, ha a szülő úgy érzi, hogy neki erre szüksége van.

ELNÖK: Még egy kérdés – tessék!

DR. HORVÁTH PÉTER: Elnézést, hogy most kérdezem meg, de több kolléga kérdezte, mennyi a kötelező óraszám egy olyan gyereknek, akit integráltan nevelünk. Ha neki hús lenne, mint az összes többi gyereknek, akkor csak az a megoldás lehet, amit ön az előbb elítélt, és aminek van racionális alapja. Amennyiben minden foglalkozás párhuzamosan külön lesz délután, akkor ennek a gyereknek elérheti a huszonnyolcat, akár a harmincat is. Tulajdonképpen büntetjük a gyereket az együttneveléssel ahhoz képest, ha a saját intézményébe vittük volna. Ott a kötelező óraszám keretében megkapta volna ugyanazt a gondozást, mint itt, duplán.

ELNÖK: Ehhez kapcsolódó kérdés.

HELTAI MIKLÓS: Igen, mert annyira kapcsolódik. Most lefordítom közönséges pedagógusnyelvre, amiről szó van – azért azt többnyire értik a jelenlévők.

Irtózatosan bonyolult eljárás végén esetleg azt mondják, hogy a gyerek legyen magántanuló. Tessék elképzelni azt a gyereket, aki a szervezett iskolai oktatás keretein belül sem volt képes.... Ennél rosszabb nincsen! Azért mondom, hogy az ég áldja meg, a gyógypedagógiai oktatásnak hagyományai vannak, eredményes, nem megszégyenítő... Nem értem, na!

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Az, hogy gyógypedagógiai vagy integrált oktatás, ez szakmai kérdés. Ezt mindig meg is tartotta a közoktatási törvény. A magántanulás más dolog. Magántanulás általában akkor van, amikor az intézmény az, aki már kiutálja maga körül a gyereket, tehát intézményi nyomásra – ami nem megoldás. Általánosságban azért nem jó erről beszélni, mert mindig egy gyerek van mögötte.

Hogy hány tanórája lehet egy gyermeknek. A NAT egyértelműen rendelkezik arról, meg a közoktatási törvény is, hogy a rehabilitációs órák e felett vannak. Az integrált nevelés-oktatást azért segíti a gyógypedagógus, mert a tanórába építetten is kell tudni csinálni a differenciált foglalkoztatást a pedagógusnak – hogy ilyen nagyon csúnyán fogalmazzak. Ez nem úgy működik, hogy rehabilitációs órára odaadom a gyereket, hogy akkor te most javíts rajta, nekem meg ül ott a matematika órán úgy, hogy fogalma nincs arról, miről beszélek. Az NFT-s programok meg a különböző segédletek mindig ehhez próbáltak segítséget nyújtani. Mert nincs annyi órája. A rehabilitációs órakeret intézményi szinten emeli meg. Természetesen az egyes gyerek szakvéleményében benne van, hogy ennyi foglalkozásban részesüljön meg ilyenben, de az az ő akkori vizsgálati állapota. Ha veszek egy integrált intézményt, ahol van egy mozgáskorlátozott gyerek meg tíz másik, azt mondja a törvény, hogy nyolc fős csoportokra számítottan kell meghatározni. Van egy olyan plusz óraszám, mondjuk az iskola egészében tíz óra, és ahol jól működik, ebből a tízből négyet lefoglalnak arra, amit feltehetően mindig csinálnak, a másik hatban meg háromhavonta dönt az érintett gyerekek alapján, hogy egyénileg, kics csoportban, hetente, kéthetente...

DR. HORVÁTH PÉTER: De annak a gyereknek a foglalkozása akkor sem 20 órában történik...

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Hanem huszonkettőben, mondjuk.

DR. HORVÁTH PÉTER: Hanem huszonnégyben, huszonnyolcban...

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Huszonnyolcban nem történhet, mert ahol plusz nyolc órát tanórán kívül egy elsős gyerekre rátesznek, oda kell hívni egy szakértőt. Ez nem fordulhat elő. Maximum két óra, de ez nem része. A szabályozás alapján a rehabilitációs órakeret terhére szervezett nem számít bele abba a meghatározott órakeretbe.

DR. HORVÁTH PÉTER: De a gyereknek mégis annyi órán kell ott ülnie.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ugye, nem haragszik, ha azt mondom, nagyon rosszul szervezik, ha valahol húsz órán át ott ültetik a gyereket, és délután még nyolcat.

DR. HORVÁTH PÉTER: Akkor nem vagyunk összhangban az előzővel. Ha matematika óráról nem viheti ki a fejlesztő, nem foglalkozhat vele a gyógypedagógus szakember, mert benn kell lennie, akkor csak azt lehet, hogy húsz délelőtt, és pluszban adom neki.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Két óra, hetente, mondjuk. A többit pedig tanórán. Én, mint a gyerek fejlesztőpedagógusa, segítek a tanító néninek, hogy amikor a többieknek az a feladata, hogy keressék ki az óhajtó mondatokat a szövegben, akkor Marikának az lesz a feladata, hogy pirossal karikázzon be minden olyan szót, ami 'a' betűvel kezdődik – és itt már megvalósítom a differenciált fejlesztést. Nem külön kell megtenni tehát – de ez egy másik vita.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tessék parancsolni!

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Köszönöm. Még arra sem kaptunk választ, hogy miért kell negyven napnak eltelnie a szakértői rehabilitációs... *(Zaj.)*

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: De igen, mondtam: a vizsgálatot követően huszonkét munkanapon belül. Abban a tervezetben még az van, hogy a jelzéstől számított negyven napon belül meg kell csinálni a vizsgálatot. Mivel az iskolákból, óvodákból tömegesen január 15-ei határidőre beérkezik nyolcvan vizsgálati kérelem – nyilván nem tudja megcsinálni –, ezért azt határoztuk meg, hogy tíz napon belül értesíteni kell, mikor kerül sor a vizsgálatra, és a vizsgálatot követő huszonkét munkanapon belül kell. A szülő a vizsgálatról kap egy tájékoztatást. Arról is többek között, hogy melyik intézményben, hol lehet. Gondolkodási időt kap, tíz napot – nem azonnal kell neki aláírni, elfogadni –, hogy megnézzék az intézményeket, megnézzék azt a gyógypedagógiai intézményt, a másikat, konzultáljon valakikkel, hiszen az ő életében ez egy fontos kérdés. E miatt a huszonkét nap, ez is benne van.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most kérdezem, hogy lezárhatjuk-e a napirendet. Nekem még van kérdésem, de azt az ülés után fogom föltenni.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: A szülői oldal nevében viszont én szeretnék egy javaslatot tenni. Ahogy a hozzászólásomban is hangsúlyoztam, a pedagógiai szakszolgálat és a nevelési tanácsadó nyitva tartása évek óta komoly probléma. Tisztelettel kérem az Oktatási Minisztérium illetékeseit, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve ebben az új jogszabályban egységesen szabályozzák a pedagógiai intézet és a nevelési tanácsadó nyitva tartását. Természetesen a gyerekek és a szülők szempontjából csak az egész évben való folyamatos működés lenne elfogadható számunkra. Hogy a szorgalmi időn kívül, mint az általános és középiskolákban, azt mondják, hogy szerdai napon ügyeletet biztosítunk, ez a pedagógiai szakszolgálat vagy a nevelési tanácsadó esetében elfogadhatatlan. Csak a folyamatos működés. Szeretném, ha a szakmai oldal is ezt erősítené. Sem a gyerekeket tanító pedagógusnak nem jó, ha a gyerek hiányzik az iskolából, mert azt valamilyen szinten pótolni kell, sem a szülőknek nem jó így, mert a szabadság korlátozott.

DR. DOBOS KRISZTINA: Megértem a szülőket, csak az a kérdés, hogy tényleg folyamatosan, egész nyáron van-e rá igény. Lehet, hogy a két hónap nagyon sok, de az nagy kérdés, hogy a nyári időszakban folyamatosan mennek-e be szülők. Én azt gondolom, szükség lenne egy igényfelmérésre. *(Keszey Sándor: Le vannak szoktatva már!)* Az lehet. A szabadságot

ki kell adni, és rendkívül nehéz helyzetben vannak a szakszolgálatok: nincsenek munkatársakkal bőségesen ellátva, sőt, szerintem kevesen vannak, alulfizettek, nagyon nagy felelősséggel.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Akkor a szorgalmi időn kívül kellene a folyamatosság, és a szorgalmi időn belül lehetne ritkítani.

DR. DOBOS KRISZTINA: Nekem az lenne a javaslatom, hogy fel kellene mérni, valamilyen kis vizsgálatot csinálni. Én nyáron voltam pedagógiai intézetben: a kutya nem nézett be.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Mert ehhez vannak a szülők hozzászokva, miközben komoly problémát jelent.

ELNÖK: Van információ erről, történt felmérés, van erre adatunk?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Nem felmérés keretében, hanem amiről most beszéltünk, hogy olyan szervezeteket megkérdeztünk – mert a fővárosban is nagyon sok nevelési tanácsadó folyamatosan üzemel, vidéken is –, és nagyon kevesen veszik igénybe a szolgáltatást. Nekik inkább az a problémájuk. Tudjuk, hogy a finanszírozás összefügg az ellátással, és egyszerűen hiába tervezik, mert azt mondják, „elment a nagymamához a gyerek”...

KESZEI SÁNDOR: Ez a szülői igényekhez jó.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ha van egy súlyosan dadogó gyermek, aki iskolába megy, az ő életében rengeteget számít, hogy a nyár két hónapjában is beszédjavításban részesüljön. De vehetem a gyógytestnevelést mint szakszolgáltatást, ami a testnevelési óra alternatívája az adott tanuló számára – ezt nyáron elég nehéz megszervezni. Vizsgáljuk.

ELNÖK: Én már az előbb indítványoztam, hogy az ülés formális részét szeretném lezárni, és ha valakinek kérdése, megjegyzése van, ezt követően tegye meg – nekem is lesz, de utána teszem meg.

Köszönöm, a napirendet lezárom, az ülést bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 14 óra 12 perc)